

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobkyně: **E. B.**
bytem X
zastoupena JUDr. Alešem Dvouletým, advokátem
sídlem Londýnská 674/55, Praha 2

proti

žalovanému: **Státní pozemkový úřad**
sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3
zastoupen JUDr. Adamem Rakovským, advokátem
sídlem Václavská 316/12, Praha 2

za účasti: *ve vztahu k rozhodnutí žalovaného č. j. SPU 124998/2018 (k. ú. X)*

I. Metrostav Vackov a. s.
sídlem Koželužská 2450/4, Praha 8
zastoupena Mgr. Markem Vojáčkem, advokátem
sídlem Na Florenci 2116/15, Praha 1

II. Goedel s.r.o.
sídlem Vrbčanská 2074/6, Praha 10

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

III. B. K.

bytem X

IV. artpatent, advokátní kancelář s.r.o.

sídlem Dukelských hrdinů 976/12, Praha 7

V. H. V.

bytem X

zastoupena JUDr. Viktorem Rossmannem, advokátem

sídlem Senovážné náměstí 1464/6, Praha 1

VI. J. Š.

bytem X

VII. Mgr. Z. P.

bytem X

VIII. L. P.

bytem X

IX. Ing. R. P. K.

bytem X

X. Mgr. I. L.

bytem X

XI. K. Z.

bytem X

zastoupen Mgr. Štěpánem Ciprýnem, advokátem

sídlem Rumunská 1720/12, Praha 2

*ve vztahu k rozhodnutí žalovaného č. j. SPU 125006/2018 (k. ú. X)***XII. Hlavní město Praha**

sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 2, Praha 1

zastoupen JUDr. Janem Nemanským, advokátem

sídlem Těšnov 1059/1, Praha 1

XIII. Městská část Praha 10

sídlem Vršovická 1429/68, Praha 10

v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 3. 2018, č. j. SPU 124998/2018 a SPU č. j. 125006/2018,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2018, č. j. SPU 124998/2018, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2018, č. j. SPU 125006/2018, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 38 912 Kč k rukám JUDr. Aleše Dvouletého, advokáta.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Předmětem sporu v projednávané věci je skupina pozemků nacházejících se v dnešních katastrálních územích X a X, které v době komunistického režimu ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu, přešly z tehdejšího vlastníka J. M. B. na stát způsobem zakládajícím nárok na vydání nemovitostí podle § 6 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, (dále jen „zákon o půdě“). Vlastnictví žalobkyně k dotčeným pozemkům v k. ú. X v bylo určeno rozhodnutím Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Praha (dále jen „pozemkový úřad“) ze dne 27. 12. 2012, č. j. PÚ 1112/12, v případě dotčených pozemků v k. ú. X potom rozhodnutím téhož úřadu ze dne 13. 12. 2012, č. j. PÚ 721/12. Zároveň obě rozhodnutí obsahovala výrok, kterým bylo určeno, že části požadovaných pozemků ve vlastnictví žalobkyně nejsou, neboť nebyly k vydání podle zákona o půdě způsobilé (původní rozhodnutí pozemkového úřadu jsou dále souhrnně označována též jako „rozhodnutí o vydání pozemků“). Prvním nyní napadeným rozhodnutím žalovaného č. j. SPU 124998/2018 bylo rozhodnutí o vydání pozemků v k. ú. X prohlášeno za nicotné a druhým napadeným rozhodnutím č. j. SPU 125006/2018 bylo za nicotné prohlášeno rozhodnutí o vydání pozemků v k. ú. X.
2. Původní vlastník pozemků, J. M. B., zemřel v roce 1980, přičemž jeho dědici byli jeho dva sourozenci, A. K., roz. B., a J. B. Žalobkyně s rodinou B. není žádným způsobem příbuzná, byla však přítelkyní J. B., jehož se stala závětní dědičkou. Na základě takto popsanych vztahů se jeví, že žalobkyně nebyla oprávněnou osobou k vydání nemovitostí podle § 4 odst. 2 zákona o půdě. I přesto jí však pravomocnými rozhodnutími pozemkového úřadu pozemky vydány byly na základě závěru, že je neteří původního vlastníka, a tedy oprávněnou osobou podle § 4 odst. 2 písm. e) zákona o půdě. Žalobkyně nikdy netvrdila, že je s původním vlastníkem příbuzná, avšak pozemkový úřad zřejmě přehlédl skutečnost, že žalobkyně byla závětní, nikoliv zákonnou dědičkou bratra původního vlastníka.
3. Proti oběma rozhodnutím o vydání byly podány civilní žaloby podle části páté o. s. ř., přičemž ani o jedné z nich nebylo civilními soudy dosud rozhodnuto. Žaloba proti rozhodnutí o vydání pozemků v k. ú. X je projednávána Obvodním soudem pro Prahu 3 v řízení vedeném pod sp. zn. 16 C 62/2013, přičemž této žalobě byl přiznán odkladný účinek dle § 248 odst. 2 o. s. ř. usnesením ze dne 5. 3. 2013, č. j. 16 C 62/2013-17. Žaloba proti rozhodnutí o vydání pozemků v k. ú. X je projednávána Obvodním soudem pro Prahu 10 v řízení vedeném pod sp. zn. 21 C 57/2013 a odkladný účinek jí přiznán nebyl, neboť o něj nebylo žádáno.
4. Městský soud ve věci rozhoduje již podruhé. Nejprve žalobě vyhověl a napadená rozhodnutí zrušil rozsudkem ze dne 23. 3. 2020, č. j. 10 A 64/2018 - 262 a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Na základě kasační stížnosti žalovaného a osob zúčastněných na řízení I., V. a XII. byl rozsudek městského soudu č. j. 10 A 64/2018 - 262 zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2020, č. j. 1 As 150/2020 - 107 a věc byla městskému soudu vrácena k dalšímu řízení. V dalším řízení je městský soud zavázán právními názory Nejvyššího správního soudu uvedenými v jeho rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

II. Napadená rozhodnutí

5. Odůvodnění obou napadených rozhodnutí jsou v zásadě shodná a jsou založena na dvou základních důvodech. Zaprvé dle závěrů žalovaného žalobkyně o vydání pozemků vůbec nepožádala ve lhůtě k tomu stanovené, a tedy řízení nebylo zahájeno. Zadruhé zcela chyběla pravomoc pozemkového úřadu vydat rozhodnutí o vydání, neboť žalobkyně nebyla oprávněnou osobou ve smyslu zákona o půdě.
6. K otázce podání žádosti žalovaný konstatoval, že původně pozemkový úřad identifikoval jednak žádosti podané podle zákona o půdě žalobkyní spolu s dalšími dvěma restituenty dne 16. 4. 1992, jednak doplnění jiné žádosti ze dne 2. 12. 1992. Žádost ze dne 30. 4. 1991, podaná podle zákona č. 403/1990 Sb., o zmírnění následků některých majetkových křivd, (dále jen „zákon č. 403/1990 Sb.“), se týkala jen obecně formulovaných pozemků v k. ú. X, není na ní vyznačeno přijetí Ministerstvem pro správu národního majetku a jeho privatizaci ČR (dále jen „Ministerstvo pro správu národního majetku“), a Ministerstvo financí žalovanému sdělilo, že uvedená žádost k Ministerstvu pro správu národního majetku nikdy nebyla podána. Tato žádost byla účelově předložena k vyřízení až v roce 2009, kdy se žalobkyně v civilním řízení nedomohla dotčených nemovitostí v dědickém řízení po J. M. B.
7. Dále žalovaný uvedl, že pozemkový úřad neměl pravomoc k vydání posuzovaných rozhodnutí o vydání nemovitostí. Pravomoc rozhodnout o vlastnictví pozemků se totiž vztahuje pouze k oprávněným osobám podle § 9 odst. 4 zákona o půdě. Jelikož však žalobkyně není příbuznou původního vlastníka dotčených nemovitostí, oprávněnou osobou není. Rozhodl-li tedy pozemkový úřad o jejím vlastnickém právu k nemovitostem, z mezí své pravomoci vykročil. Navíc jsou rozhodnutí pozemkového úřadu vnitřně rozporná, protože žalobkyně na jejich základě nabývá vlastnictví k pozemkům, k nimž jí nemohlo vzniknout. Žalobkyně věděla, že není příbuznou původního vlastníka, a tedy nemohla být vůči rozhodnutím o vydání nemovitostí v dobré víře. Uvedené vady jsou nezhojitelné a vylučují, aby rozhodnutí pozemkového úřadu požívala presumpce správnosti. Nebylo možné je zvrátit prostřednictvím mimořádných opravných prostředků, protože pro rozhodnutí v přezkumném řízení marně uplynuly zákonné lhůty.

III. Žaloby

8. Žalobkyně uvedla, že rozhodnutí o vydání nemovitostí nelze podřadit pod žádný z důvodů nicotnosti. Rozhodnutí byla zjevně vydána v rámci pravomoci pozemkového úřadu a splňují všechny formální i obsahové náležitosti. Nejedná se ani o rozhodnutí vnitřně rozporná, neboť jejich výroky odpovídají odůvodnění. Pokud byla dotčená rozhodnutí nezákonná, mohla být odstraněna prostřednictvím přezkumného řízení, případně obnovy řízení. Pokud však správní orgány v důsledku své procesní neobratnosti těchto institutů včas nevyužily, nemohou tuto chybu neopravit prostřednictvím prohlášení nicotnosti.
9. Žalobkyně připomněla, že obě rozhodnutí pozemkového úřadu, která byla žalovaným prohlášena za nicotná, byla napadena žalobami podle části páté o. s. ř. K přezkumu zákonnosti rozhodnutí tedy dojde v těchto řízeních.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

10. Žalovaný zrekapituloval důvody napadených rozhodnutí. Zdůraznil, že pozemkový úřad nebyl oprávněn rozhodovat o vlastnictví k pozemkům z úřední povinnosti, ale pouze v řízení zahájeném na návrh. Dle názoru žalovaného je třeba vyjít ze závěrů nálezů

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Ústavního soudu ze dne 28. 3. 2000, sp. zn. I. ÚS 513/98, z něhož vyplývá, že pravomoc pozemkového úřadu se týkala pouze nárokových pozemků.

11. K otázce nedostatku pravomoci pozemkového úřadu rozhodnutí o vlastnictví žalobkyně k pozemkům vydat, žalovaný odkázal na závěr rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2012, sp. zn. 28 Cdo 3745/2011, dle něž je nicotné správní rozhodnutí pozemkového úřadu, jímž bylo rozhodnuto o vydání pozemků, které dle zákona vydány být nemohly.
12. Žalobkyně v replice zdůraznila rozdíl mezi pravomocí správního orgánu k rozhodnutí určité otázky a zákonností takového rozhodnutí. Otázka, zda žalobkyně řádně své nároky uplatnila, je pro posouzení nicotnosti vydaných rozhodnutí nerozhodná a nemá s pravomocí pozemkového úřadu nic společného. Navíc žalobkyně své nároky včas uplatnila, a to jak žádostmi podle zákona o půdě, tak žádostmi podle zákona č. 403/1990 Sb.

V. Vyjádření osob zúčastněných na řízení

13. Osoba zúčastněná na řízení V. namítla, že žaloba není přípustná. Nevyplývá z ní totiž, jak měla být žalobkyně napadenými rozhodnutími zkrácena na svých právech. Pokud k nějakému zásahu do práv žalobkyně došlo, lze tento zásah zhojit v řízeních před civilními soudy, na něž sama žalobkyně poukazuje. Nadto i napadená rozhodnutí žalovaného je třeba považovat za rozhodnutí v soukromoprávních věcech, a tedy má pravomoc k projednání žalob proti nim civilní soud. Pokud jde o věc samu, ztotožnila se osoba zúčastněná na řízení V. s odůvodněním napadených rozhodnutí a na jejich podporu shodně s žalovaným odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 3745/2011.
14. Osoba zúčastněná na řízení I. uplatnila totožné námitky o nepřípustnosti žaloby. Taktéž se ztotožnila se závěry napadených rozhodnutí. Uvedla, že rozhodnutí vydaná v řízení, které nebylo zahájeno včasnou žádostí, jsou nicotná. Dále pak pozemkový úřad překročil meze své pravomoci, když žalobkyni vydal pozemky, k jejichž získání zjevně nebyla podle zákona oprávněna a rozhodoval o pozemcích, které nemohly být předmětem restituace.
15. Osoba zúčastněná na řízení XI. se ve stručném vyjádření ztotožnila s napadenými rozhodnutími v závěru, že rozhodnutí o vydání nemovitostí byla nicotná z důvodu překročení pravomoci pozemkového úřadu.
16. Osoba zúčastněná na řízení XII. uplatnila obdobné námitky o nepřípustnosti žaloby jako osoby zúčastněné na řízení I. a V. Taktéž uvedla, že rozhodnutí o vydání nemovitostí jsou nicotná z obou důvodů, o něž se žalovaný opírá v napadených rozhodnutích.

VI. První rozsudek městského soudu a jeho zrušení kasačním soudem

17. Městský soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti žaloby, neboť osoby zúčastněné na řízení I., V. a XII. namítaly, že napadená rozhodnutí mají být přezkoumávána civilními soudy v řízení podle části páté o. s. ř., a že žalobkyně nebyla aktivně legitimována k podání žalob, neboť napadenými rozhodnutími nebylo zasaženo do její právní sféry, jelikož žalobkyně nikdy neměla nárok na vydání dotčených pozemků a ani o tom nemohla být přesvědčena. Obě námitky shledal městský soud nedůvodnými. Napadenými rozhodnutími žalovaný vyslovil nicotnost správních rozhodnutí, a tudíž nerozhodoval věcně o nárocích vyplývajících ze vztahů soukromého práva. Jak vyplývá z usnesení zvláštního senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů ze dne 20. 9. 2007, č. j. Konf 22/2006 - 8, pravomoc správních soudů rozhodovat o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů procesní povahy je dána i v řízeních, jejichž předmětem je otázka

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

soukromého práva a v takovém případě naopak není založena pravomoc soudů civilních. Napadeným rozhodnutími byla vyslovena nicotnost rozhodnutí o vydání pozemků, napadená rozhodnutí se tudíž řadí mezi rozhodnutí procesní a pravomoc správního soudu rozhodovat ve věci jak tak založena.

18. Městský soud rozhodl ve věci bez nařízení ústního jednání, ačkoliv bylo jednání ve věci původně nařízeno, avšak s ohledem na doporučení Ministerstva spravedlnosti ze dne 13. 3. 2020, č. j. MSP-15/2020-SDJ-SP/1, ve vztahu k fungování soudů s ohledem na vyhlášený nouzový stav bylo zrušeno. Městský soud dospěl k závěru, že je třeba bez dalšího prodlení rozhodnout bez nařízení jednání, a to s ohledem na předržení věci k přednostnímu projednání a na skutečnost, že žalobkyně, u níž je v sázce právo na spravedlivý proces garantované čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, souhlasila s rozhodnutím věci bez jednání. Žalovaný se na dotaz soudu, zda za nastalých okolností na nařízení jednání skutečně trvá, nevyjádřil, soud však přihlédl k tomu, že v projednávané věci již došlo k několikaměsíčnímu průtahu zaviněnému žalovaným, a dospěl k závěru, že převážilo právo žalobkyně na rozhodnutí v přiměřeném čase nad zákonným právem žalovaného trvat na nařízení ústního jednání.
19. Městský soud zrušil obě napadená rozhodnutí, neboť žalovanému se v odůvodnění napadených rozhodnutí nepodařilo zvrátit původní závěr pozemkového úřadu, že žalobkyně podala celkem tři žádosti, na jejichž základě bylo možné rozhodnout o dotčených pozemcích. S podstatnými úvahami pozemkového úřadu ohledně podání žádostí a jejich rozsahu se žalovaný nijak nevypořádal a opřel se pouze o závěr, že žádost ze dne 30. 4. 1991 nebyla dle aktuálního stanoviska Ministerstva financí nikdy podána. Žalovaný však ignoroval tři podstatné aspekty věci. Zaprvé, pozemkový úřad se primárně opíral o žádost podanou žalobkyní k pozemkovému úřadu dne 2. 12. 1992, kterou vyložil ve prospěch žalobkyně jako zahrnující všechny dotčené pozemky, a žádosti podle zákona č. 403/1991 Sb. tedy mají jen podpůrný význam, zadruhé, část pozemků, jichž se týkalo rozhodnutí č. j. PÚ 721/12, byla pokryta žádostí ze dne 26. 4. 1991, nesporně podanou k Ministerstvu pro správu národního majetku a zatřetí, pozemkový úřad žádost ze dne 30. 4. 1991 vyhodnotil jako podanou, vycházející přitom ve prospěch žalobkyně ze stanoviska Ministerstva financí č. j. MF-34096/2012/44.
20. Městský soud pro vyloučení dalších sporů ohledně této otázky v rozsahu týkajícím se podaných žádostí také přezkoumal důvody původních rozhodnutí pozemkového úřadu, přičemž dospěl k závěru, že tyto důvody ob stojí alespoň do té míry, aby nebylo možné již pravomocná rozhodnutí prohlásit za nicotná. Závěr o nicotnosti rozhodnutí nelze opřít o pouhý nesouhlas se způsobem, jakým byla žádost původně posouzena. Prohlášení nicotnosti by bylo namístě jedině tehdy, pokud by se ukázalo, že žalobkyně žádost ze dne 2. 12. 1992 vůbec nepodala, což však v projednávané věci nikdo netvrdil. I kdyby neexistovala žádost ze dne 2. 12. 1992, bylo by třeba dospět k závěru, že dostatečný podklad pro rozhodnutí pozemkového úřadu poskytovaly dvě žádosti podané podle zákona č. 403/1991 Sb. k Ministerstvu pro správu národního majetku. Žádost ze dne 26. 4. 1991 nepochybně podána byla a bylo v ní požádáno o část pozemků, jichž se týkalo rozhodnutí č. j. PÚ 721/12. Zbývajících pozemků se týkala žádost ze dne 30. 4. 1991. O tom, zda byla druhá žádost podána, sice existují určité pochybnosti, avšak tyto pochybnosti pozemkový úřad ve svém pravomocném rozhodnutí vyřešil ve prospěch žalobkyně, přičemž uvedl, že Ministerstvo financí původně sdělilo, že i žádost ze dne 30. 4. 1991 podána byla. Tomuto závěru pozemkového úřadu opět svědčí presumpce správnosti, kterou by bylo možné zvrátit jen jednoznačným prokázáním, že žádost ze dne 30. 4. 1991

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

podána nebyla, případně prokázáním, že Ministerstvo financí nikdy pozemkovému úřadu nezaslalo přípis, v němž tvrdilo, že podána byla. K takovým zjištěním však nedošlo, a tedy obě žádosti podané podle zákona č. 403/1990 Sb. poskytovaly podklad pro rozhodnutí pozemkového úřadu o vydání pozemků. Samotná skutečnost, že pozemkový úřad zřejmě vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu, na jehož základě měl za to, že je žalobkyně oprávněnou osobou podle § 4 odst. 2 zákona o půdě, pak mohla způsobit pouze nezákonnost vydaných rozhodnutí, nikoliv jejich nicotnost. Městský soud proto uzavřel, že rozhodnutí pozemkového úřadu o vydání pozemků byla vydána v rámci jeho pravomoci, respektive věcné příslušnosti, a tedy nejsou nicotná.

21. Na základě kasační stížnosti žalovaného a osob zúčastněných na řízení I., V. a XII. byl rozsudek městského soudu č. j. 10 A 64/2018 - 262 zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 150/2020 - 107 a věc byla městskému soudu vrácena k dalšímu řízení.
22. Nejvyšší správní soud konstatoval, že městský soud nepochybil, když žalobu věcně projednal a rozhodl o ní. Podle již ustálené judikatury zvláštního senátu pro řešení některých kompetenčních sporů a Nejvyššího správního soudu je rozhodnutí podle § 9 odst. 4 zákona o půdě rozhodnutím správního orgánu ve věci soukromoprávní. K přezkoumání takového rozhodnutí obecně jsou příslušné soudy v občanském soudním řízení. Pravomoc soudu v občanském soudním řízení je nicméně založena až tehdy, kdy správní orgán rozhodne věcně o sporu nebo o jiné právní věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů, tj. zjistí, co je právem, nebo toto právo založí. K přezkoumání rozhodnutí týkajícího se výlučně posouzení procesní otázky je příslušný soud ve správním soudnictví.
23. Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že rozhodnutí ve věci bez nařízení jednání představovalo vadu řízení, která mohla mít vliv na zákonnost rozsudku městského soudu č. j. 10 A 64/2018 - 262. V projednávané věci totiž nebyla splněna žádná ze zákonem předpokládaných výjimek, za nichž může soud v řízení rozhodovat bez jednání. Jen ve výjimečných případech tato procesní vada nemá vliv na zákonnost rozhodnutí soudu. K takovému závěru lze nicméně dospět pouze tehdy, pokud je odůvodněn souhrnem výjimečných skutkových okolností a zároveň povahou projednávané věci. Pro přezkoumání rozsudku městského soudu č. j. 10 A 64/2018 - 262 Nejvyšší správní soud shledal, že v projednávaném případě tato procesní vada měla vliv na zákonnost rozhodnutí městského soudu a městský soud měl k projednání věci jednání nařídit. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 1 As 150/2020 - 107 rozsudek městského soudu č. j. 10 A 64/2018 - 262 zrušil, věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení s tím, že „*městský soud v dalším řízení nařídí k projednání věci jednání, k němuž předvolá účastníky řízení a o němž vyrozumí osoby zúčastněné na řízení a umožní jim zde uplatnit jejich procesní práva. V dalším řízení bude tedy potřeba zejména postavit na jisto, zda obsahu spisu a zjištěnému skutkovému stavu odpovídá závěr žalovaného, že žalobkyně neuplatnila žádost, na základě které byl pozemkový úřad oprávněn rozhodnout o vydání či nevydání předmětných pozemků žalobkyni, resp. zda pozemkový úřad vydáním rozhodnutí ve věci překročil meze dané čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. V případě, že vyvstane taková potřeba, městský soud sám doplní dokazování za podmínek stanovených zákonem. Samotné přehodnocení skutkových závěrů žalovaného (resp. posouzení, zda tyto závěry odpovídají zjištěnému skutkovému stavu) však ještě potřebu provádět dokazování neimplikuje.*“

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

24. Po vrácení věci zpět městskému soudu se žalobkyně, žalovaný, ani osoby zúčastněné na řízení k věci již nevyjádřili.

VII. Přípustnost žalob

25. Osoby zúčastněné na řízení I., V. a XII. Ve svých podáních namítly, že napadená rozhodnutí mají být přezkoumávána civilními soudy v řízení podle části páté o. s. ř. Městský soud se touto námitkou zabýval již v prvním rozsudku č. j. 10 A 64/2018 - 262, který byl následně zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 150/2020 - 107 a dospěl k závěru, že je k projednání podaných žalob příslušný, neboť i v řízeních, jejichž předmětem je otázka soukromého práva, je to správní, nikoliv civilní soud, kdo má pravomoc rozhodovat o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů procesní povahy, a takovým rozhodnutím je i rozhodnutí o určení nicotnosti. Nejvyšší správní soud se otázkou přípustnosti žalob zabýval v bodě 20 rozsudku č. j. 1 As 150/2020 - 107, závěr městského soudu potvrdil a k otázce příslušnosti městského soudu k projednání žaloby se vyjádřil takto: „Podle již ustálené judikatury zvláštního senátu a Nejvyššího správního soudu je rozhodnutí podle § 9 odst. 4 zákona o půdě rozhodnutím správního orgánu ve věci soukromoprávní. K přezkoumání takového rozhodnutí tedy obecně jsou příslušné soudy v občanském soudním řízení. Pravomoc soudu v občanském soudním řízení je nicméně založena až tehdy, kdy správní orgán rozhodne věcně o sporu nebo o jiné právní věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů, tj. zjistí, co je právem, nebo toto právo založí. K přezkoumání rozhodnutí týkajícího se výlučně posouzení procesní otázky je příslušný soud ve správním soudnictví (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 20. 9. 2007, č. j. Konf 22/2006 - 8, ze dne 2 1. 9. 2011, č. j. Konf 65/2010 - 21, a ze dne 19. 12. 2017, č. j. Konf 27 /2017 - 22, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2013, č. j. 4 As 13/2013-26, a ze dne 29. 7. 2015, č. j. 2 As 152/2015 - 31). Jak uvedl správně městský soud, vyslovením nicotnosti správního rozhodnutí pozemkový úřad nerozhodoval věcně o nárocích vyplývajících ze vztahů soukromého práva. V takovém případě proto není založena příslušnost soudu v občanském soudním řízení. Podpůrně lze odkázat také na usnesení zvláštního senátu ze dne 5. 3. 2012, č. j. Konf 53/2011 - 25, které se týkalo otázky příslušnosti soudu k rozhodnutí o návrhu na vyslovení nicotnosti rozhodnutí, k jehož věcnému přezkumu by byl příslušný dle části páté o. s. ř. civilní soud. Nejedná se o zcela totožnou otázku, nicméně zvláštní senát obecně konstatoval, že nelze vyloučit názorové konflikty mezi soudy v občanském řízení a soudy ve správním soudnictví ohledně nicotnosti konkrétního správního rozhodnutí, přičemž je zřejmé, že rozhodující slovo v takovém konfliktu musí mít soudy ve správním soudnictví. Městský soud tedy nepochybil tím, že žalobu věcně projednal a rozhodl o ní.“
26. Osoby zúčastněné na řízení I., V. a XII. dále namítaly, že žalobkyně nebyla aktivně legitimována k podání žalob, neboť napadenými rozhodnutími nebylo zasazeno do její právní sféry, jelikož nikdy neměla nárok na vydání dotčených pozemků a ani o tom nemohla být přesvědčena. Také tuto námitkou se již městský soud zabýval v rozsudku č. j. 10 A 64/2018 - 262 a na svých předchozích závěr nemá důvod nic měnit. V dané věci je předmětem řízení před městským soudem posouzení zákonnosti rozhodnutí o určení nicotnosti rozhodnutí, jimiž byly žalobkyni vydány pozemky, nikoliv posouzení zákonnosti samotných rozhodnutí o vydání pozemků, tedy nároku žalobkyně na vydání dotčených pozemků. Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. je třeba interpretovat tak, že je žalobní legitimace dána vždy, kdy se úkon správního orgánu, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, dotýká právní sféry žalobce. Tak tomu v nyní

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

projednávané věci evidentně je, neboť napadenými rozhodnutími byla určena nicotnost rozhodnutí, jimiž bylo rozhodnuto o vlastnickém právu žalobkyně ke konkrétním nemovitostem. Právní sféra žalobkyně tedy dotčena je.

27. Městský soud tedy uzavírá, že žaloby jsou meritorně projednatelné.

VIII. Ústní jednání

28. Dne 15. 7. 2021 se ve věci konalo ústní jednání.
29. Soud nejprve konstatoval podstatný obsah správního spisu žalovaného, z něhož zjistil následující skutečnosti podstatné pro rozhodnutí ve věci.
30. Dne 29. 4. 1991 byla Ministerstvu pro správu národního majetku doručena žádost ze dne 26. 4. 1991 žalobkyně, Š. F. a F. Č. nazvaná „Žádost dle § 14 zák. č. 403/90 o vrácení vyvlastněných nemovitostí a peněžitou náhradou za zastavěné pozemky a demolované stavby“ (dále jen „žádost ze dne 26. 4. 1991“). V žádosti je uvedeno, že „podepsaní právní nástupci dědiců po zemřelém J. M. B.“ předkládají „tuto žádost ohledně následujících nemovitostí:“ „1. v kat. úz. X“ parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X - X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, a „2. v kat. území X.“ parc. č. X, parc. č. X.
31. Dne 30. 4. 1991 byla Ministerstvu pro správu národního majetku doručena výzva ze dne 26. 4. 1991 F. Č. a Š. F. nazvaná „peněžitá náhrada podle § 10/4 a § 14 zák. č. 403/1990 Sb.“ (dále jen „výzva ze dne 26. 4. 1991“), jejímž prostřednictvím jako dědici po A. K. a osoby oprávněné podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 403/1990 Sb. podali žádost o zaplacení peněžité náhrady za pozemky parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, a parc. č. X, na kterých byly po jejich odnětí podle předpisů uvedených v § 1 zákona č. 403/1990 Sb. postaveny nové stavby a dále o náhradu za dům č. p. X s pozemkem parc. č. X, vše zapsáno v knihovni vložce č. X, v k. ú. X, které byly převedeny do vlastnictví státu podle rozhodnutí finančního odboru ONV v Praze 10 ze dne 25. 4. 1962, č. j. fin/3-A-12/35/Šf z vlastnictví A. K..
32. Ve spise je založena žádost ze dne 30. 4. 1991 adresovaná Ministerstvu pro správu národního majetku, která není opatřena potvrzením o přijetí, nazvaná „Žádost dle § 14 zák. č. 403/90 o vrácení vyvlastněných nemovitostí - doplnění žádosti z 26. 4. 1991“ (dále jen „žádost ze dne 30. 4. 1991“) podepsaná žalobkyní a podaná „i za Š. F. a F. Č.“, v níž „podepsaní právní nástupci dědiců po zemřelém J. M. B.“ uvádějí „včera jsem do podatelny Vašeho ministerstva doručila žádost o vydání pozemků z 26. 4. 1991. Při předávání kopie panu F. Č., jako další oprávněné osobě, jsem od něho obdržela další kopie listin, které dokumentují rozsah majetku rodiny B. Z jejich obsahu vyplývá, že část pozemků byla převedena do katastrálního území X.

Protože nemáme odborné znalosti, abychom identifikovali, co vše z majetku rodiny B. se buď nacházelo, nebo bylo převedeno do kat. úz. X, doplňujeme naši žádost o požadavek na vydání pozemků, které se nacházejí v kat. úz. X a byly odejmuty rodině B.

Dále se domníváme, že naše žádost 26. 4. 1991 pravděpodobně neobsahuje i pozemky parc. č.: X, X, X, X, X, X, X, X, X v kat. úz. X, jejichž čísla jsme též našli v materiálech od pana Č. Proto i o tyto pozemky doplňujeme naši žádost, samozřejmě pouze pokud již nejsou součástí jiných pozemků, o které jsme již požádali.“

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

- [illegible]

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

41. Na základě této žádosti městského soudu bylo soudu dne 11. 1. 2020 zaslán přípis žalovaného ze dne 25. 7. 2012, sp. zn. PÚ 2525/92, č. j. PÚ 985/12, a sdělení Ministerstva financí, odboru 44 - Náhradové agendy ze dne 27. 3. 2012, č. j. MF-34096/2012/44, včetně sdělení Ministerstva financí, odboru 44 - Náhradové agendy ze dne 16. 8. 2012, č. j. MF-81434/2012/44, přičemž poslední dva dokumenty byly reakcí na přípis ze dne 25. 7. 2012.
42. Z přípisu žalovaného ze dne 25. 7. 2012, sp. zn. PU 2525/92, č. j. PÚ 985/12 vyplývá, že žalovaný požádal Ministerstvo financí o informaci, zda při vyřizování žádosti ze dne 26. 4. 1991 a jejího doplnění v podobě žádosti ze dne 30. 4. 1991 byli žadatelé vzhledem k charakteru pozemků upozorněni, že ve věci je příslušný pozemkový úřad.
43. Ze sdělení Ministerstva financí ze dne 27. 3. 2012, č. j. MF-34096/2012/44, vyplývá, že dne 30. 4. 1991 byla přijata žádost p. Č. a Š. F. o odškodnění podle zákona č. 403/1990 Sb. za nemovitý majetek v k. ú. X. Věc byla vedena pod č. sp. 6017.
44. Ze sdělení Ministerstva financí ze dne 16. 8. 2012, č. j. MF-81434/2012/44 adresovaného žalovanému k jeho č. j. PÚ 985/12, sp. zn. 2525/92, vyplývá, že Ministerstvo pro správu národního majetku po obdržení žádosti ze dne 26. 4. 1991 vedlo ve věci pouze spis č. PN 5385 a podanou žádost vyřizovalo výhradně podle § 14 zákona č. 403/1990 Sb., neboť dospělo k závěru, že se podaná žádost týká pouze nároků uplatněných podle tohoto zákona. Z tohoto důvodu proto nevyhodnotilo podanou žádost rovněž jako žádost o zahájení řízení dle zákona o půdě a nepostoupilo ji příslušnému správnímu orgánu. Ministerstvo pro správu národního majetku a následně ani Ministerstvo financí ani neupozornilo žadatele na možnost aplikace zákona o půdě, neboť žádný právní předpis mu tuto povinnost neukládá. Součástí podkladů, na jejichž základě byla věc vyřizována, nebyla žádost ze dne 30. 4. 1991. Tato žádost byla Ministerstvu financí předložena až v průběhu roku 2012, a to pouze jako kopie, která postrádá podací razítko Ministerstva pro správu národního majetku. Ze sdělení Ministerstva financí č. j. MF-81434/2012/44 dále vyplývá, že žádost vedená pod sp. zn. PN 5385 nebyla z důvodu nečinnosti na straně žadatelů vyřízena a věc byla odložena a že ve věci vedené sp. zn. PN 6017 byla žadatelům v letech 1996 a 1997 poskytnuta peněžní náhrada podle zákona č. 403/1990 Sb. za demolované stavby a zastavěné pozemky v k. ú. X.
45. Na základě žádosti Městského soudu ze dne 13. 1. 2021, č. j. 10 A 64/2018 - 334 byly dále soudu zaslány kopie spisů Ministerstva pro správu národního majetku sp. zn. PN 5385 a sp. zn. PN 6017.
46. Z obsahu obou spisů vyplývá, že se týkají pouze vyřizování žádostí o poskytnutí peněžitých náhrad podle zákona č. 403/1990 Sb.
47. Žalobkyně a žalovaný i osoby zúčastněné na řízení, které se k jednání dostavily, setrvali na svých stanoviscích prezentovaných již v jejich písemných podáních.
48. Žalovaný nad rámec jím uplatněné argumentace v písemných podáních ve věci uvedl, že dalším důvodem, pro který by měla být žaloba zamítnuta, je skutečnost, že v podaných žádostech byly uplatněny společné nároky žalobkyně, F. Č. a Š. F., avšak rozhodnutími o vydání pozemků bylo rozhodnuto pouze o žádosti žalobkyně. Žádosti tak, jak byly podány, proto nemohly být podkladem pro zahájení řízení, v nichž byla tato rozhodnutí vydána, neboť v těchto rozhodnutích mělo být rozhodnuto o žádosti všech žadatelů.
49. Osoba zúčastněná na řízení I. (Metrostav Vackov a.s.) nad rámec jí uplatněné argumentace v písemných podáních učiněných v tomto řízení poukázala na svou argumentaci

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

uplatněnou v kasační stížnosti proti rozsudku městského soudu č. j. 10 A 64/2018 - 262, v níž je mimo jiné podrobně rozebrána jak otázka doručení žádostí o vydání pozemků, tak otázka možnosti prohlášení nicotnosti rozhodnutí o vydání pozemků z důvodu, že žalobkyně nebyla osobou oprávněnou k jejich vydání. V této souvislosti osoba zúčastněná na řízení I. uvedla, že podle jejího názoru je v daném případě na místě aplikovat závěry vyplývající z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 3745/2011. Dále osoba zúčastněná na řízení I. uvedla, že z obsahu příloh jejího vyjádření ze dne 5. 6. 2020 ke kasační stížnosti žalovaného vyplývá, že ze sdělení Ministerstva financí ze dne 27. 3. 2012 nelze dovodit, že došlo k doručení žádosti ze dne 30. 4. 1991, neboť v tomto sdělení se hovoří o úplně jiné žádosti. Otázka doručení této žádosti je tak podle jejího názoru minimálně sporná.

50. Osoba zúčastněná na řízení I. dále zdůraznila, že žádost ze dne 2. 12. 1992, která dle závěrů městského soudu uvedených v rozsudku č. j. 10 A 64/2018 - 262 byla dostatečným podkladem pro rozhodnutí pozemkového úřadu pro vydání veškerých pozemků, jež byly žalobkyni rozhodnutími o vydání pozemků vydány, nebyla žádostí o vydání majetku po J. M. B., jehož součástí byl i pozemek parc. č. X v k. ú. X, a že žádná z podaných žádostí tento pozemek nezmiňuje. Pokud tedy pozemkový úřad na základě těchto žádostí o vydání pozemků po J. M. B. rozhodl, nejedná se o vstřícnou interpretaci žádostí o vydání pozemků v souladu s judikaturou Ústavního soudu, ale o projev libovůle správního orgánu, způsobující nicotnost takové rozhodnutí.
51. Osoba zúčastněná na řízení XII. (Hlavní město Praha) se připojila k vyjádření osoby zúčastněné na řízení I. a dále poukázala na obsah své kasační stížnosti proti rozsudku městského soudu č. j. 10 A 64/2018 - 262.
52. Osoba zúčastněná na řízení XIII. (Městská část Praha 10) se připojila k vyjádření osoby zúčastněné na řízení XII.
53. Dále soud provedl na návrh osoby zúčastněné na řízení I. důkaz listinami založenými ve spise Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 150/2020, a to výzvou ze dne 26. 4. 1991 F. Č. a Š. F. nazvanou „*peněžitá náhrada podle § 10/4 a § 14 zák. č. 403/1990 Sb.*“ a adresovanou Ministerstvu pro správu národního majetku, sdělením Ministerstva financí, odboru 44 - Náhradové agendy ze dne 27. 3. 2012, č. j. MF-81434/2012/44, a přípisem žalobkyně ze dne 24. 8. 1991 adresovaným „*VHP - VIS, V Jámě 12, Praha 1*“, jež byly přílohou vyjádření osoby zúčastněné na řízení I. ze dne 5. 6. 2020 ke kasační stížnosti žalovaného.
54. Z přípisu žalobkyně ze dne 24. 8. 1991 adresovaného „*VHP - VIS, V Jámě 12, Praha 1*“ (dále jen „*přípis ze dne 24. 8. 1991*“) vyplývá, že žalobkyně se jeho prostřednictvím i jménem „*spoluvlastníků*“ dotazuje adresáta s odvoláním na dopis ze dne 26. 4. 1991, který měl být adresátovi předán dne 29. 4. 1991, „*v jakém stadiu se nachází projednávání naší žádosti o vrácení případně náhradu vyvlastněných pozemků*“ a dále adresátovi sděluje, že „*připojujeme kopii našeho podání s tím, že náš nárok jsme současně uplatnili i u Ministerstva pro správu národního majetku a jeho privatizaci.*“
55. Z obsahu sdělení Ministerstva financí, odboru 44 - Náhradové agendy ze dne 27. 3. 2012 č. j. MF-81434/2012/44 vyplývá, že se jedná o stejné sdělení, které již soud konstatoval v rámci podstatného obsahu správního spisu.
56. Z výzvy ze dne 26. 4. 1991 F. Č. a Š. F. nazvané „*peněžitá náhrada podle § 10/4 a § 14 zák. č. 403/1990 Sb.*“ vyplývá, že jejím prostřednictvím F. Č. a Š. F. vyzvali Ministerstvo pro

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

správu národního majetku jako „osoby oprávněné ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 403/1990 Sb. po A. K. jako její dědici“ k zaplacení peněžité náhrady za pozemky v této výzvě specifikované, „na kterých byly postaveny nové stavby po odnětí podle předpisů uvedených v § 1“, a dále náhradu za dům č. p. X s pozemkem parc. č. X zapsaných v knihovně vložce č. X, k ú. X, které byly převedeny do vlastnictví státu podle rozhodnutí finančního odboru ONV v Praze 10 ze dne 25. 4. 1962, č. j. fin/3-A12/35-Šf z vlastnictví A. K. (Z obsahu této listiny je tak zřejmé, že se jedná o výzvu za dne 26. 4. 1991, která je rovněž součástí správního spisu žalovaného.)

IX. Posouzení věci Městským soudem v Praze

57. Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.), včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání tohoto rozhodnutí městský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.).
58. Žaloby jsou důvodné.

IX. a. Obecná východiska

59. Městský soud předesílá, že posouzení zákonnosti rozhodnutí o vydání nemovitostí náleží civilním soudům rozhodujícím o příslušných žalobách. Nemá však smysl, aby soud v nyní projednávané věci přehlížel skutečnost, že žalobkyně s pravděpodobností hraničící s jistotou nebyla oprávněna k získání dotčených pozemků podle § 4 odst. 2 zákona o půdě, jelikož nebyla příbuznou ani dědičkou původního vlastníka J. M. B. Na základě této skutečnosti jsou rozhodnutí o vydání nemovitostí pravděpodobně nezákonná. I nezákonné rozhodnutí však požívá tzv. presumpce správnosti, a tedy je považováno za zákonné a vyvolává zamýšlené účinky, dokud není zákonným postupem zrušeno (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 As 79/2008 - 128 a ze dne 21. 10. 2015, č. j. 2 Afs 140/2015 - 70).
60. Ochrana důvěry jednotlivců v pravomocná rozhodnutí veřejné správy představuje jeden ze základních principů právního státu. Jak uvedl Ústavní soud v nálezu ze dne 9. 10. 2003, sp. zn. IV. ÚS 150/01 „Podstatou uplatňování veřejné moci v demokratickém právním státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy) je kromě jiného také princip dobré víry jednotlivce ve správnost aktů veřejné moci a ochrana dobré víry v nabytá práva konstituovaná akty veřejné moci, ať už v individuálním případě plynou přímo z normativního právního aktu nebo z aktu aplikace práva. Princip dobré víry působí bezprostředně v rovině subjektivního základního práva jako jeho ochrana, v rovině objektivní se pak projevuje jako princip presumpce správnosti aktu veřejné moci.“
61. Presumpce správnosti nepožívají jen nicotná rozhodnutí, tedy správní akty trpící natolik vážnými vadami, že je vůbec za správní rozhodnutí považovat nelze. Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 13. 5. 2008, č. j. 8 Afs 78/2006 - 74 „Nicotnost [...] představuje specifickou kategorii vad správních rozhodnutí. Tyto vady jsou však vzhledem ke své povaze vadami nejzávažnějšími, nejtěžšími a rovněž i nezhojitelnými. Rozhodnutí, které jimi trpí je rozhodnutím nicotným. Z povahy vad způsobujících nicotnost pak plynou i příslušné právní následky. S nejtěžšími vadami jsou tak nutně spojeny i ty nejtěžší následky. Proto není nikdo povinen nicotné správní rozhodnutí respektovat a řídit se jím. Hledí

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

se na něj, jako by vůbec neexistovalo, protože tedy jde o nezhojitelné právní nic. Nicotnost nelze zhojit ani uplynutím času.“

62. Vady způsobující nicotnost rozhodnutí jsou ovšem vzácné. Demonstrativně jsou uvedeny v § 77 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), podle něhož je nicotné rozhodnutí, k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný; to neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřízený věcně příslušnému správnímu orgánu. Nicotné je dále rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu. Je však třeba zdůraznit, že pouhá nezákonnost rozhodnutí, byť by byla relativně zjevná, nicotnost nezpůsobuje.
63. Žalovaný v napadených rozhodnutích naznačil, že přistoupil k prohlášení rozhodnutí o vydání pozemků za nicotná proto, že před správními soudy neuspěl se snahou tato rozhodnutí zrušit v přezkumném řízení. Takový postup však nelze akceptovat. Lhůty pro zvrácení pravomocného rozhodnutí na základě dozorčích a mimořádných opravných prostředků ve správním řízení již marně uplynuly. Tyto lhůty byly zákonodárcem stanoveny právě proto, aby po uplynutí určitého času správní orgány do právního stavu založeného pravomocným rozhodnutím nemohly zasahovat. Nelze je tedy obcházet účelovým prohlašovaním nezákonných rozhodnutí za nicotná.
64. Je pochopitelně věcí účastníků řízení, jakou procesní strategii zvolí k prosazování svých zájmů. Soud však považuje za vhodné uvést, že pokud má žalovaný zájem na co možná nejrychlejší odstranění rozhodnutí o vydání pozemků žalobkyni z důvodu jejich nezákonnosti, nejlépe tohoto cíle dosáhne, pokud poskytne prostor pro projednání žalob podaných proti těmto rozhodnutím již v roce 2013 k civilním soudům. Totéž ostatně platí pro osoby zúčastněné na řízení.
65. Ze správního spisu nevyplývá, že by žalobkyně vydání rozhodnutí pozemkového úřadu docílila na základě nepravdivých tvrzení. Ve svých žádostech netvrdila, že by byla příbuznou původního vlastníka nemovitostí ani jeho dědičkou. V žádosti ze dne 26. 4. 1991 a žádosti ze dne 30. 4. 1991 se žadatelé označují jako „*právní nástupci dědiců po zemřelém J. M. B.*“, v první žádosti ze dne 16. 4. 1992 a ve druhé žádosti ze dne 16. 4. 1992 pak jako „*osoby oprávněné, jako dědici původních vlastníků*“, resp. „*dědici původní vlastnice*“ a v žádosti ze dne 2. 12. 1992 jako „*osoby oprávněné podle § 4/2 zák. č. 229/1991 jako dědici ze závěti*“. Žalobkyně naopak popravdě uvedla, že je dědičkou bratra původního vlastníka a již v roce 1992 předložila listiny, z nichž jednoznačně vyplývalo, že není příbuznou rodiny B. Pokud žalobkyně zkrátka podala nedůvodnou žádost o vydání pozemků, aniž by pozemkový úřad jakkoliv mystifikovala, nedopustila se ničeho nezákonného, neboť bylo úkolem pozemkového úřadu posoudit splnění zákonných podmínek pro vyhovění žádosti, a podle toho rozhodnout. Pokud však bude s ohledem na výsledek řízení vedených v souvislosti s případem žalobkyně před trestními soudy postaveno najisto, že vydání rozhodnutí pozemkového úřadu bylo dosaženo trestným činem, otevře se kromě výše nastíněného řízení před civilními soudy další cesta k jejich odstranění, kterou je povolení obnovy řízení podle § 100 odst. 4 správního řádu, pro něž lhůta počíná plynout až okamžikem právní moci rozsudků trestních soudů.

IX. b. Zabájení řízení podle zákona o půdě na základě podaných žádostí

66. Dále městský soud přistoupil k přezkumu konkrétních důvodů, pro které měl žalovaný rozhodnutí o vydání pozemků za nicotná. První z těchto důvodů je založen na závěru, že

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

žalobkyně o vydání dotčených pozemků nikdy nepožádala, respektive neučinila tak ve lhůtě k tomu určené.

67. V obecné rovině je třeba se ztotožnit s žalovaným, že pokud by rozhodnutí byla vydána bez toho, aby byla řádně zahájena příslušná řízení, jednalo by se o rozhodnutí nicotná.
68. Řízení byla zahájena za účinnosti zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“) a podle tohoto zákona byla také až do vydání rozhodnutí, jež byla napadeným rozhodnutím prohlášena za nicotná, vedena (srov. § 179 odst. 1 správního řádu). Podle § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. přitom platilo, že řízení se zahajuje na návrh účastníka řízení nebo z podnětu správního orgánu.
69. Řízení podle § 9 zákona o půdě bylo možné zahájit pouze na žádost podanou ve lhůtě podle § 13 téhož zákona, v tomto případě tedy nejpozději 31. 1. 1993. Pokud by žalobkyně žádnou takovou žádost nepodala, postrádala by rozhodnutí o vydání pozemků jakýkoliv podklad, a byla by tedy nicotná, neboť by pozemkový úřad vydáním těchto rozhodnutí překročil svou pravomoc (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 A 614/2002 - 36 a rozsudek ze dne 3. 8. 2006, č. j. 4 As 80/2006 - 85, na něž Nejvyšší správní soud odkazuje v bodě 30 rozsudku č. j. 1 As 150/2020 - 107).
70. Předně je tedy potřeba posoudit, zda měl žalovaný vůbec pravomoc prohlásit nicotnost rozhodnutí o vydání pozemků z důvodu neexistence žádosti způsobilé zahájit příslušné řízení. Obě rozhodnutí byla vydána roce 2012, tedy za účinnosti správního řádu. Jak vyplývá z § 182 odst. 1 správního řádu, žalovaný mohl příslušná ustanovení správního řádu v tomto případě aplikovat. Podle § 77 odst. 1 správního řádu ve znění účinném do 30. 6. 2017 však příslušný správní orgán rozhodnutím mohl prohlásit nicotnost jen z důvodu absolutního nedostatku příslušnosti správního orgánu, který nicotné správní rozhodnutí vydal. V ostatních případech mohl nicotnost určovat jen soud podle (srov. § 77 odst. 2 správního řádu ve znění účinném do 30. 6. 2017). Po novele správního řádu provedené zákonem č. 183/2017 Sb., tedy s účinností od 1. 7. 2017, již může správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který nicotné rozhodnutí vydal, prohlásit nicotnost z v tomto ustanovení uvedených důvodů.
71. Rozhodnutí o vydání pozemků, jež byla prohlášena za nicotná, byla vydána v roce 2012, tedy před účinností novelizovaného ust. § 77 správního řádu. Nyní napadená rozhodnutí žalovaného o prohlášení nicotnosti byla vydána v roce 2018, tedy po účinnosti této novely. Část sto šedesátá zákona č. 183/2017 Sb., již bylo ustanovení § 77 správního řádu novelizováno, neobsahuje žádné přechodné ustanovení, a je tedy třeba vycházet z pravidla nepravé retroaktivity (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2008, č. j. 1 Afs 87/2008 - 46). Nepravá retroaktivita spočívá v tom, že se na dříve vzniklé právní vztahy od okamžiku své účinnosti aplikuje nová právní úprava. Takový postup je nepřijatelný pouze v případě, kdy je zasaženo do hmotných práv jednotlivce nabytých v dobré víře na základě předchozí právní úpravy (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2004, č. j. 5 Afs 28/2003 - 69 a ze dne 12. 7. 2007, č. j. 9 Afs 25/2007 - 95).
72. Aplikace pravomoci žalovaného prohlašovat nicotnost správních rozhodnutí ze všech zákonných důvodů na rozhodnutí z roku 2012 nepřipustnou retroaktivitu nepředstavuje. Zákonné důvody nicotnosti novelou č. 183/2017 Sb. změněny nebyly, a nenastává tedy případ nepřipustné pravé retroaktivity, kdy by rozhodnutí požívající v době svého vydání presumpce správnosti na základě nově zakotveného zákonného důvodu stala rozhodnutími nicotnými. Nově byla zakotvena pouze pravomoc správního orgánu prohlásit nicotnost

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

správního rozhodnutí, které bylo nicotné i v době svého vydání. Jde tedy pouze o nepravou retroaktivitu procesní normy, která je přípustná, neboť nezasahuje do nabytých hmotných práv dotčených jednotlivců. Městský soud proto uzavírá, že žalovaný tedy měl od 1. 7. 2017 pravomoc určovat i v případě rozhodnutí vydaných před účinností novely č. 183/2017 Sb. nicotnost ze všech důvodů uvedených v § 77 odst. 1 správního řádu ve znění účinném od 1. 7. 2017.

73. Městský soud se proto dále zabýval samotným posouzením otázky, zda žalobkyně podala žádost o vydání pozemků v zákonem stanovených lhůtách a zda žádostmi obsaženými ve správním spise byl uplatněn nárok žalobkyně na vydání pozemků, které jí byly rozhodnutími pozemkového úřadu, jež následně žalovaný prohlásil za nicotná, vydány.
74. Správní spis obsahuje celkem 4 žádosti žalobkyně. Žádost ze dne 26. 4. 1991 a žádost ze dne 30. 4. 1991, obě adresované Ministerstvu pro správu národního majetku, dále tzv. první žádost ze dne 16. 4. 1992 (tj. žádost žalobkyně, F. a Č.), druhá žádost ze dne 16. 4. 1992, byla podána pouze za F. a Č., ale k této se žalobkyně připojila prostřednictvím žádosti ze dne 2. 12. 1992; tyto dvě poslední žádosti žalobkyně byly adresované Magistrátnímu úřadu hl. m. Prahy, pozemkovému úřadu.
75. V první ani druhé žádosti ze dne 16. 4. 1992 ani v žádosti ze dne 2. 12. 1992 jednotlivé pozemky, o jichž vydání pozemkový úřad rozhodoval rozhodnutím č. j. PÚ 721/12 a rozhodnutím č. j. PÚ 1112/12, specifikovány nejsou. V žádosti ze dne 2. 12. 1992 je uvedeno, že „*JUDr. J. B. byl s A. K. spoluvlastníkem nemovitostí zapsaných ve vložce č. X pozemkové knihy kat. území X parc. č. X, X, X, X, X, X, X, X, X, X, X - role, v knih. vložce č. X poz. knihy kat. úz. X parc. č. 23 s domem č. p. X [zbořen], X - zahrada. Ve vložce č. X kat. úz. X č. parc. X, X, X, X, X, X, X, X, proto uplatňuje tímto podáním nárok na vydání zemědělského majetku také JUDr. E. B. [...].*“
76. Pozemky nacházející se v k. ú. X, o jejichž vydání rozhodoval pozemkový úřad rozhodnutím č. j. PÚ 721/12, jsou jednotlivě specifikovány v žádosti ze dne 26. 4. 1991 (parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X) a v žádosti ze dne 30. 4. 1991 (parc. č. X, parc. č. X).
77. Pozemky, o jejichž vydání rozhodoval pozemkový úřad rozhodnutím č. j. PÚ 1112/12, nejsou v žádné ze žádostí jednotlivě specifikovány, v žádosti ze dne 30. 4. 1991 je uvedeno „*Protože nemáme odborné znalosti, abychom identifikovali, co vše z majetku rodiny B. se buď nacházelo, nebo bylo převedeno do kat. úz. X, doplňujeme naši žádost o požadavek na vydání pozemků, které se nacházejí v kat. úz. X a byly odejmuty rodině B.*“
78. Ústavní soud ve své judikatuře opakovaně zdůraznil, že restituční zákony musí být interpretovány ve vztahu k žadatelům co nejvstřícněji, v duchu snahy o zmírnění některých křivd, v jejichž důsledku k odnětí majetku došlo (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 1. 1996, sp. zn. I. ÚS 154/95, ze dne 23. 10. 2003, sp. zn. I. ÚS 754/01 nebo ze dne 29. 4. 2010, sp. zn. II. ÚS 2896/09).
79. Konkrétně k žádostem podle § 9 zákona o půdě potom Ústavní soud v nálezu ze dne 3. 5. 1999, sp. zn. IV. ÚS 371/98 uvedl, že „*zákon o půdě blíže nespecifikuje náležitosti podání (a to jak co do obsahu, tak ani co do jeho formy) k uplatnění nároku u pozemkového úřadu*“ a v nálezu ze dne 26. 10. 2004, sp. zn. IV. ÚS 575/03 konstatoval, že „*Podle zákona o půdě byl nárok na restituci řádně uplatněn, byla-li podána výzva u pozemkového úřadu. Nebyly v něm stanoveny žádné formální ani obsahové náležitosti takové výzvy, a to na rozdíl např. od výzvy podle § 5 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, která musela být*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

písemná, a z hlediska obsahu musel v ní být uveden způsob převzetí věci státem. Protože se touto výzvou zahajovalo správní řízení, platí pro její formální a obsahové náležitosti obecné ustanovení zákona o správním řízení o náležitostech podání. Výzvu proto bylo možné učinit písemně nebo ústně do protokolu. Co se podáním sleduje, pak bylo nutné ve smyslu § 19 odst. 2 spr. ř. posuzovat podle obsahu a nikoliv podle označení.“ V nálezu sp. zn. IV. ÚS 371/98 Ústavní soud také zdůraznil, že žádosti podle § 9 zákona o půdě podávané k pozemkovému úřadu jako správnímu orgánu je třeba posuzovat vstřícně k žadateli.

80. Z judikatury Ústavního soudu rovněž vyplývá, že skutečnost, že žadatel uplatnil restituční nárok jak podle zákona č. 403/1990 Sb., tak i později podle zákona o půdě, nelze vykládat k jeho tíži (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 1995, sp. zn. IV. ÚS 105/94), resp. že skutečnost, že oprávněná osoba neuspěla se svým nárokem na vydání věci podle ustanovení zákona č. 403/1990 Sb. nebo že uvedený nárok neuplatnila podle tohoto zákona, neznamená sama o sobě, že byl její nárok vyloučen z uplatnění podle zákona o půdě (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 7. 1998, sp. zn. III. ÚS 206/98). Ústavní soud rovněž judikoval, že nárok na vydání pozemků podle zákona o půdě bylo možno uplatnit i před účinností tohoto zákona (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 9. 2001, sp. zn. I. ÚS 165/2000). Ústavní soud ve své judikatuře dále dospěl k jednoznačnému závěru, že by bylo v rozporu s principy právního státu, založeného na účtě k právům, přičítat k tíži a v neprospěch oprávněné osoby fakt, že k postoupení včas uplatněného restitučního nároku podle zákona o půdě došlo ze strany věcně a místně nepřislušného správního orgánu příslušnému správnímu orgánu až po uplynutí zákonem stanovené lhůty k uplatnění nároku (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 6. 1998, sp. zn. IV. ÚS 30/97 a ze dne 31. 10. 2000, sp. zn. I. ÚS 324/99).
81. Podle § 19 zákona č. 71/1967 Sb. podání se posuzuje podle jeho obsahu. Z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Zvláštní právní předpisy mohou stanovit jeho další náležitosti (odst. 2). Pokud podání nemá předepsané náležitosti, pomůže správní orgán účastníku řízení nedostatky odstranit, popřípadě jej vyzve, aby je ve stanovené lhůtě odstranil; zároveň ho poučí, jaký význam může mít neodstranění nedostatků pro další průběh řízení (odst. 3). Podání se činí u orgánu věcně a místně příslušného (§ 5 až 7); v řízení před národními výbory lze je však učinit též u místního (městského) národního výboru, v jehož obvodu má účastník řízení trvalý pobyt nebo pracoviště (odst. 4). Na žádost účastníka řízení musí být přijetí podání potvrzeno (odst. 5).
82. Podle § 20 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. není-li správní orgán příslušný k rozhodnutí, je povinen podání neprodleně postoupit příslušnému správnímu orgánu a uvědomit o tom účastníka řízení. Je-li nebezpečí z prodlení, učiní správní orgán nezbytné úkony, zejména k odvrácení hrozící škody.
83. Z obsahu první žádosti ze dne 16. 4. 1992 vyplývá, že se jejím prostřednictvím žalobkyně spolu s ostatními žadateli domáhala vydání pozemků v k. ú. X v této žádosti specifikovaných, popř. vydání náhradních pozemků, pokud by tyto pozemky nebylo možno vydat, a to podle zákona o půdě.
84. Rovněž z obsahu druhé žádosti ze dne 16. 4. 1992 plyne, že se jejím prostřednictvím Š. F. a F. Č. domáhali opět podle zákona o půdě vydání konkrétních pozemků v k. ú. X, popř. vydání náhradních pozemků.
85. V žádosti ze dne 2. 12. 1992, která byla doplněním druhé žádosti ze dne 16. 4. 1992 (podané F. a Č.) a navazovala na první žádost ze dne 16. 4. 1992 (podanou všemi třemi), jsou také

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

uvedeny konkrétní pozemky, tato žádost však navíc obsahuje obecnou formulaci, že žalobkyně „*uplatňuje tímto podáním nárok na vydání zemědělského majetku.*“ V žádosti je sice rovněž uvedeno, že žalobkyně „*předkládá dědické rozhodnutí po dr. J. B., rodný a oddací list*“ a že žadatelé jsou „*osobami oprávněnými podle § 4/2 zák. č. 229/1991 jako dědici ze závěti*“, avšak ze žádosti nevyplývá, že by žalobkyně omezovala uplatněný nárok pouze na pozemky v dědickém rozhodnutí uvedené, které jako dědic ze závěti v dědickém řízení nabyly.

86. Jelikož zákon o půdě žádné zvláštní náležitosti žádosti o vydání pozemků podané podle tohoto zákona nestanoví, má městský soud za to, že v souladu s požadavkem vstřícného posuzování žádostí podaných podle tohoto zákona (viz náleznost Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 371/98) lze podle § 19 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. vyložit žádost žalobkyně ze dne 2. 12. 1992 v tom smyslu, že se jejím prostřednictvím žalobkyně domáhala vydání všech zemědělských pozemků, na jejichž vydání jí podle jejího názoru mohl vzniknout nárok, a nikoliv jen pozemků v této žádosti, popř. v první a druhé žádosti ze dne 16. 4. 1992 výslovně specifikovaných, neboť jejím prostřednictvím žalobkyně obecně nárokovala nad rámec pozemků v této i předchozích žádostech specifikovaných „*vydání zemědělského majetku*“.
87. Žádost ze dne 26. 4. 1991 podaná u Ministerstva pro správu národního majetku byla označena jako „*Žádost dle § 14 zák. č. 403/90 o vrácení vyvlastněných nemovitostí a peněžitou náhradu za zastavěné pozemky a demolované stavby*“. Již ze samotného označení žádosti je tedy zřejmé, že jejím předmětem nebylo pouze uplatnění nároku na poskytnutí peněžité náhrady podle zákona č. 403/1990 Sb., ale rovněž uplatnění nároku na vydání pozemků, neboť obsahuje formulaci „*žádost [...] o vrácení vyvlastněných nemovitostí*“. Žádost ze dne 26. 4. 1991 dále obsahuje formulaci, že žadatelé předkládají tuto žádost jako „*právní nástupci dědiců po zemřelém J. M. B.*“. Skutečnost, že byla u Ministerstva pro správu národního majetku tato žádost podána, vyplývá i z přípisu ze dne 24. 8. 1991, v němž je tato žádost nepochybně zmíněna.
88. Ze sdělení Ministerstva financí č. j. MF-81434/2012/44, kterým Ministerstvo financí reagovalo na přípis žalovaného č. j. PÚ 985/12 vyplývá, že žádost ze dne 26. 4. 1991, jež byla Ministerstvem pro správu národního majetku vedena pod sp. zn. PN 5385, nebyla Ministerstvem pro správu národního majetku vyřízena a věc nebyla ani před uplynutím lhůty stanovené v § 13 zákona o půdě postoupena pozemkovému úřadu, neboť ji Ministerstvo pro správu národního majetku, jak vyplývá i ze spisu sp. zn. 5385 posoudilo pouze jako žádost podle zákona č. 403/1990 Sb. Jak již bylo uvedeno v předchozím bodě, z obsahu žádosti však lze zjistit, že jejím předmětem byla rovněž žádost o vydání konkrétních pozemků nacházejících se v k. ú. X. S ohledem na judikaturu Ústavního soudu uvedenou zejména v bodě 80 tohoto rozsudku však nelze skutečnost, že žalobkyně označila svou žádost, jako žádost podle zákona č. 403/1990 Sb., klást k tíži žalobkyně, neboť tato žádost byla způsobilá založit i nárok žalobkyně na vydání pozemků podle zákona o půdě. Tuto žádost ani nelze v souladu s judikaturou Ústavního soudu považovat za opožděně podanou, neboť byla podána ještě před nabytím účinnosti zákona o půdě, jenž nabyl účinnosti dne 24. 6. 1991, a měla proto být po nabytí jeho účinnosti v rozsahu, ve kterém nebylo Ministerstvo pro správu národního majetku příslušné k jejímu vyřízení, postoupena příslušnému správnímu orgánu. Žádost ze dne 26. 4. 1991 proto považuje městský soud za včas podanou i ve smyslu § 9 zákona o půdě, ačkoliv nebyla v souladu s § 19 odst. 4 zákona č. 71/1967 Sb. podána u místně a věcně příslušného orgánu, kterým byl

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Magistrátní úřad hl. m. Prahy, pozemkový úřad, neboť Ministerstvo pro správu národního majetku mělo tuto žádost podle § 20 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. postoupit příslušnému správnímu orgánu, který měl žalobkyni případně vyzvat podle § 19 odst. 3 téhož zákona k odstranění nedostatků podání a poučit ji, jaký význam může mít neodstranění nedostatků pro další průběh řízení.

89. V souladu s § 19 odst. 2 zákona č. 71/1967 lze přitom žádost ze dne 26. 4. 1991 podle jejího obsahu nepochybně vyložit tak, že se jejím prostřednictvím žalobkyně domáhala mimo jiné také vydání pozemků („vrácení vyvlastněných nemovitostí“) parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, a parc. č. X v k. ú. X, neboť tyto pozemky jsou v žádosti přímo specifikovány. V žádosti ze dne 26. 4. 1991 je také uvedeno, že ji překládají „*právní nástupci dědiců po zemřelém J. M. B.*“. Ze žádosti tak podle názoru městského soudu rovněž vyplývá, že žalobkyně, prostřednictvím této žádosti společně s dalšími žadateli uplatnila nárok na vydání i těch odňatých nemovitostí, jejichž vlastníkem byl původně J. M. B. Z obsahu žádosti přitom nelze nijak dovodit, že by se žádost ze dne 26. 4. 1991 netýkala pozemků, které byly odňaty přímo J. M. B., aniž by nejdříve přešly do vlastnictví jeho dědiců.
90. Žádost ze dne 30. 4. 1991 adresovaná Ministerstvu pro správu národního majetku byla označena jako „*Žádost dle § 14 zák. č. 403/90 o vrácení vyvlastněných nemovitostí - doplnění žádosti z 26. 4. 1991*“. V této žádosti je uvedeno „*Protože nemáme odborné znalosti, abychom identifikovali, co vše z majetku rodiny B. se buď nacházelo, nebo bylo převedeno do kat. úz. X, doplňujeme naši žádost o požadavek na vydání pozemků, které se nacházejí v kat. úz. X a byly odejmuty rodině B.*“ a dále žádost obsahuje formulaci „*Dále se domníváme, že naše žádost 26. 4. 1991 pravděpodobně neobsahuje i pozemky parc. č.: X, X, X, X, X, X, X, X, X v kat. úz. X [...]. Proto i o tyto pozemky doplňujeme naši žádost, samozřejmě pouze pokud již nejsou součástí jiných pozemků, o které jsme již požádali.*“ Podle názoru městského soudu je tak opět již ze samotného označení žádosti zřejmé, že jejím předmětem bylo uplatnění nároku na vydání pozemků a nikoliv nároku na poskytnutí peněžité náhrady. Z obsahu žádosti pak vyplývá, že se jejím prostřednictvím žalobkyně domáhala vydání konkrétních pozemků nacházejících se v k. ú. X, a to včetně pozemků parc. č. X a parc. č. X a dále všech pozemků, které by mohly být předmětem nároků žalobkyně, nacházejících se v k. ú. X.
91. Mezi žalobkyní a žalovaným je však sporné, zda a případně kdy byla žalobkyní žádost ze dne 30. 4. 1991 u Ministerstva pro správu národního majetku podána.
92. Je nepochybné, že dne 30. 4. 1991 byla Ministerstvu pro správu národního majetku doručena výzva ze dne 26. 4. 1991, jejímž prostřednictvím se F. Č. a Š. F. domáhali peněžité náhrady za zastavěné pozemky a demolované stavby v k. ú. X. Tuto výzvu nepodávala žalobkyně a z jejího obsahu nelze dovozovat, že by se jejím prostřednictvím F. Č., Š. F., nebo žalobkyně domáhali vydání jakýchkoliv pozemků. Výzvu ze dne 26. 4. 1991 proto nelze považovat za žádost podanou podle § 9 zákona o půdě. Této výzvy se také nepochybně týká i sdělení Ministerstva financí č. j. MF-34096/2012/44, neboť je v ní uvedeno, že dne 30. 4. 1991 byla přijata žádost p. Č. a Š. F. o odškodnění podle zákona č. 403/1990 Sb. za nemovitý majetek v k. ú. X a věc byla vedena pod sp. zn. 6017, pod touto spisovou značkou také vyřízena a peněžitá náhrady byla žadatelům vyplacena, což ostatně vyplývá i z vyjádření Ministerstva financí č. j. MF-81434/2012/44 a ze spisu sp. zn. PN 6017. Sdělení č. j. MF-34096/2012/44 se tedy netýká žádosti ze dne 30. 4. 1991 a z tohoto sdělení proto nelze dovodit, že žádost ze dne 30. 4. 1991, jež se týkala pozemků parc. č. X a parc. č. X a všech pozemků nacházejících se v k. ú. X, byla dne 30. 4. 1991 u Ministerstva pro správu národního majetku podána.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

93. Ze sdělení Ministerstva financí č. j. MF-81434/2012/44 pak vyplývá, že žádost ze dne 30. 4. 1991 byla předložena Ministerstvu financí nejpozději v roce 2012. Z tohoto sdělení však nelze dovodit, že tato žádost nebyla u Ministerstva pro správu národního majetku podána dříve, neboť z něho pouze vyplývá, že nejpozději v roce 2012 se Ministerstvo financí s obsahem této žádosti seznámilo. Ve sdělení č. j. MF-81434/2012/44 je sice rovněž uvedeno, že žádost ze dne 30. 4. 1991 nebyla součástí podkladů, na jejichž základě byly vyřizovány nároky na poskytnutí peněžité náhrady, to však nelze považovat za důkaz, že žádost ze dne 30. 4. 1991 u Ministerstva pro správu národního majetku podána nebyla.
94. V řízení však ani nebylo prokázáno, že žalobkyně žádost ze dne 30. 4. 1991 nemohla dne 30. 4. 1991 u Ministerstva pro správu národního majetku podat. Ze sdělení Ministerstva financí č. j. MF-34096/2012/44 ani ze sdělení č. j. MF-81434/2012/44 takový závěr nevyplývá. V přípisu ze dne 24. 8. 1991, na nějž poukázala osoba zúčastněná na řízení I., je nepochybně zmíněna žádost ze dne 26. 4. 1991, neboť se v něm žalobkyně odvolává na dopis ze dne 26. 4. 1991, který měl být adresátovi předán dne 29. 4. 1991 a dále se v něm uvádí, že stejný nárok byl uplatněn u Ministerstva pro správu národního majetku a o výzvě ze dne 30. 4. 1991 se v něm vůbec nehovoří. Z toho, že se v přípisu ze dne 24. 8. 1991 o žádosti ze dne 30. 4. 1991 nehovoří, nelze však dovodit, že žádost ze dne 30. 4. 1991 nebyla u Ministerstva pro správu národního majetku podána, neboť z přípisu ze dne 24. 8. 1991 nevyplývá, že žádost „o vrácení případně náhradu vyvlastněných pozemků“, se měla týkat i pozemků uvedených v žádosti ze dne 30. 4. 1991, jež měla být podána 30. 4. 1991, tedy až poté, co byl dle přípisu ze dne 24. 8. 1991 dopis ze dne 26. 4. 1991 dne 29. 4. 1991 předán adresátovi. Dne 29. 4. 1991, kdy byla u Ministerstva pro správu národního majetku nepochybně podána žádost ze dne 26. 4. 1991, bylo pondělí. Dne 30. 4. 1991, kdy měla být u Ministerstva národního majetku podána žádost ze dne 30. 4. 1991, tak bylo úterý, tedy pracovní den. Žalovaný přitom v řízení netvrdil ani neprokazoval, že v tento den nemohla žalobkyně žádost u Ministerstva pro správu národního majetku podat (například z důvodu, že tento den vůbec nebyly úřední hodiny, nebo nebyla v provozu podatelna ministerstva apod.). Podání žádosti dne 30. 4. 1991 tak lze považovat za možné. Skutečnost, že žádost není opatřena razítkem podatelny, nebo jiným dokladem potvrzujícím její přijetí Ministerstvem pro správu národního majetku pak neznamena, že tohoto dne žádost podána nebyla, neboť dle § 19 odst. 5 zákona č. 71/1969 Sb. platilo, že podání musí být potvrzeno na žádost účastníka řízení. Ministerstvo pro správu národního majetku tedy nemělo dle zákona č. 71/1969 Sb. povinnost podání žádosti ze dne 30. 4. 1991 potvrdit, pokud o to žalobkyně výslovně nepožádala. Z žádného ustanovení zákona o půdě ani zákona č. 71/1969 Sb. přitom nevyplývá, že by nepotvrzení podání ze strany správního orgánu mělo vliv na jeho platnost, tedy v posuzovaném případě, že by podání žádosti, jejíž přijetí nebylo potvrzeno, nebylo způsobilým podkladem pro zahájení řízení o žádosti o vydání pozemků podle zákona o půdě.
95. Ve správním spise je také založeno čestné prohlášení žalobkyně ze dne 30. 7. 2012, v němž žalobkyně mimo jiné prohlašuje, že o navrácení majetku žádala spolu se Š. F. a F. Č. jak u Ministerstva pro správu národního majetku, a to na základě žádosti ze dne 26. 4. 1991, doplněné dne 30. 4. 1991, tak i u Pozemkového úřadu hlavního města Prahy, a to na základě žádosti ze dne 16. 4. 1992, doplněné žádostí ze dne 2. 12. 1992.
96. V řízení před městským soudem nevyšly najevo žádné skutečnosti, které by toto tvrzení žalobkyně uvedené v čestném prohlášení vyvrátily.

97. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 71/1969 Sb. přitom platilo, že správní orgán může místo důkazu připustit čestné prohlášení účastníka řízení, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Zákon o půdě ani zákon č. 71/1969 Sb. čestné prohlášení jako podklad pro rozhodnutí ve věci v řízení o vydání nemovitostí nevylučuje. V takovém případě se čestné prohlášení může stát podkladem pro rozhodnutí, i když není důkazním prostředkem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 1 Afs 77/2005 - 43).
98. Městský soud je toho názoru, že ačkoliv je čestné prohlášení institutem výjimečným, který by měl být užíván jen v úzce vymezených případech (srov. § 39 odst. 2 zákona č. 71/1969 Sb.), je v daném případě v souladu s citovanou judikaturou Ústavního soudu, dle níž je v případě restitučních zákonů ve vztahu k žadatelům nutno při jejich aplikaci postupovat co možná nejvstřícněji, možno považovat čestné prohlášení žalobkyně ze dne 30. 7. 2012 za doklad osvědčující skutečnost, že žádost ze dne 30. 4. 1991 byla žalobkyní u Ministerstva pro správu národního majetku podána, neboť toto tvrzení žalobkyně nebylo v řízení vyvráceno.
99. Jak uvedl městský soud výše, podle jeho názoru je již ze samotného označení žádosti ze dne 30. 4. 1991 zřejmé, že jejím prostřednictvím byl uplatněn nárok na vydání pozemků. Z obsahu žádosti ze dne 30. 4. 1991 pak vyplývá, že se jejím prostřednictvím žalobkyně domáhala vydání konkrétních pozemků nacházejících se v k. ú. X, a to včetně pozemků parc. č. X a parc. č. X a dále všech pozemků, které by mohly být předmětem nároku žalobkyně nacházejících se v k. ú. X.
100. Městský soud je proto stejně jako v případě žádosti ze dne 26. 4. 1992 tohoto názoru, že rovněž žádost ze dne 30. 4. 1991 lze s ohledem na požadavek vstřícného výkladu obsahu restitučních žádostí vyplývajících z judikatury Ústavního soudu v souladu s § 19 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. považovat za žádost podanou i podle § 9 zákona o půdě, jejímž prostřednictvím se žalobkyně domáhala také vydání pozemků parc. č. X a parc. č. X v k. ú. X a všech pozemků nacházejících se v k. ú. X, jejichž původním vlastníkem byl J. M. B. Skutečnost, že žalobkyně označila svou žádost jako žádost podle zákona č. 403/1990 Sb., neznamená, že tato žádost nebyla způsobilá založit i nárok žalobkyně na vydání pozemků podle dle zákona o půdě. Žádost nelze považovat za opožděně podanou, neboť nebylo prokázáno, že nebyla podána dne 30. 4. 1991, tedy ještě před nabytím účinnosti zákona o půdě, a na základě čestného prohlášení ze dne 30. 7. 2012 tak lze mít za osvědčené, že podána byla. Žádost ze dne 30. 4. 1991 proto považuje městský soud za včas podanou i ve smyslu § 9 zákona o půdě. V souladu s § 19 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. lze přitom i žádost ze dne 30. 4. 1991 podle jejího obsahu nepochybně vyložit tak, že se jejím prostřednictvím žalobkyně domáhala také vydání pozemků parc. č. X a parc. č. X v k. ú. X. Ačkoliv pozemky v k. ú. X jsou v žádosti ze dne 30. 4. 1991 vymezeny pouze druhově, neboť je v ní uvedeno, že žalobkyně žádá o vydání pozemků nacházejících se v k. ú. X, které byly odejmuty rodině B., má městský za to, že v souladu s požadavkem vstřícného posuzování žádostí podaných podle tohoto zákona lze podle § 19 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. vyložit žádost žalobkyně ze dne 30. 4. 1991 také ve vztahu k těmto pozemkům v tom smyslu, že se jejím prostřednictvím žalobkyně domáhala vydání všech zemědělských pozemků v k. ú. X, na které jí dle jejího názoru vznikl nárok, tedy i pozemků po J. M. B., neboť ten nepochybně byl členem „rodiny B.“.
101. Jednotlivé žádosti, které žalobkyně v řízeních předložila je nutno vykládat nejen z hlediska jejich obsahu, ale také s ohledem na jejich vzájemné časové souvislosti. Z obsahu žádosti ze dne 26. 4. 1991 plyne, že se jejím prostřednictvím žalobkyně domáhala i vydání pozemků

po J. M. B. Jelikož žádost ze dne 26. 4. 1991 byla podána téměř o rok dříve než první a druhá žádost ze dne 16. 4. 1992 a o více než rok a půl dříve než žádost ze dne 2. 12. 1992, je zřejmé, že již v době podání žádosti ze dne 26. 4. 1991 měla žalobkyně vědomost o existenci majetku, jehož původním vlastníkem byl J. M. B.. Žalobkyně přitom v žádosti ze dne 2. 12. 1992 svůj nárok výslovně neomezila pouze na vydání „zemědělského majetku“, který byl ve vlastnictví J. B. V této souvislosti pak je možno žádost ze dne 2. 12. 1992 chápat v tom smyslu, že jejím prostřednictvím žalobkyně uplatňovala nárok na vydání také toho „zemědělského majetku“, který byl původně ve vlastnictví J. M. B., neboť z obsahu žádosti ze dne 2. 12. 1992 neplyne, že žalobkyně požadovala vydání majetku výhradně po konkrétní osobě, přičemž, jak vyplývá ze žádosti ze dne 26. 4. 1991 existence J. M. B. jí byla nepochybně známa. Lze tedy shrnout, že již samotná žádost ze dne 2. 12. 1992 byla dostatečným podkladem pro zahájení řízení o vydání pozemků, neboť z jejího obsahu nevyplývá, že by jejím prostřednictvím žalobkyně uplatňovala své domnělé nároky pouze v omezeném rozsahu tedy, že by se žalobkyně domáhala pouze vydání pozemků přímo v této žádosti nebo v první a v druhé žádosti ze dne 16. 4. 1992, specifikovaných.

102. Důvody, které vedly žalovaného k závěru, že žádostmi obsaženými ve správním spise nebyl uplatněn nárok žalobkyně na vydání pozemků, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím č. j. PÚ 721/12 a rozhodnutím č. j. PÚ 1112/12 jsou uvedeny na straně 2 rozhodnutí č. j. PÚ 125006/2018 a rozhodnutí č. j. SPU 124998/2018. V obou rozhodnutích žalovaný shodně uvádí, že pozemkový úřad opírá výrok rozhodnutí o první žádost ze dne 16. 4. 1992, jejímž předmětem bylo vydání konkrétních nemovitostí v k. ú. X, jejichž původním vlastníkem byla A. K., o druhou žádost ze dne 16. 4. 1992, jejímž předmětem bylo vydání dalších konkrétních nemovitostí v k. ú. X, jejichž původními vlastníky byly JUDr. J. B. a A. K., a o žádost ze dne 2. 12. 1992, jejímž předmětem bylo opět vydání konkrétně uvedených nemovitostí v k. ú. X, jejichž původními vlastníky byly JUDr. J. B. a A. K., přičemž v této žádosti se uvádí, že rozšiřuje uplatněný nárok ze dne 16. 4. 1992, a že zároveň omezuje uplatněný nárok o pozemkové parcely, které přešly na stát podle vyhl. č. 15/1959, kdy v tomto rozsahu byl uplatněn nárok podle zákona č. 403/1990 Sb.
103. Dále žalovaný v rozhodnutí č. j. SPU 125006/2018, jímž byla prohlášena nicotnost rozhodnutí pozemkového úřadu č. j. PÚ 721/12 týkajícího se pozemků v k. ú. X, uvádí, že v žádosti ze dne 26. 4. 1991 jsou uvedeny pozemky parc. č. X, X a X, tato žádost však nebyla vyřízena, neboť žadatelé ani přes výzvu ve věci nekomunikovali. Žádost ze dne 30. 4. 1991 nemá vyznačeno přijetí Ministerstvem pro správu národního majetku a jak bylo potvrzeno Ministerstvem financí, tato žádost mu nebyla nikdy doručena. Žádost ze dne 30. 4. 1991 byla pozemkovému úřadu účelově předložena až 7. 10. 2009 poté, co se se žalobkyně a další závětní dědici nedomohli těchto nemovitostí v dědickém řízení po J. M. B. Uplatněné nároky proto podle žalovaného jednoznačně prokazují, že žadatelé dle zákona o půdě žádali o vydání konkrétních nemovitostí ve vlastnictví A. K. a JUDr. J. B., které získali v dědickém řízení po J. B. Pozemky v k. ú. X parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X a parc. č. X, jejichž původním vlastníkem byl J. M. B., a o nichž pozemkový úřad rozhodoval rozhodnutím č. j. PÚ 721/12, nebyly v žádostech podaných podle zákona o půdě mezi požadovanými nemovitostmi uvedeny. Z doložených uplatněných žádostí, z nichž vychází rozhodnutí pozemkového úřadu, má proto žalovaný za zcela nesporné, že žalobkyně o vydání pozemků parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X a parc. č. X ve stanovené lhůtě pozemkový úřad nepožádala a nárok na vydání těchto pozemků podle zákona o půdě neuplatnila.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

104. V rozhodnutí č. j. SPU 124998/2018, jímž byla, jímž byla prohlášena nicotnost rozhodnutí pozemkového úřadu č. j. PÚ 1112/12 týkajícího se pozemků v k. ú. X pak žalovaný obdobně, uvádí, že v žádosti 30. 4. 1991, která nemá vyznačeno přijetí Ministerstvem pro správu národního majetku, a jak bylo potvrzeno Ministerstvem financí, tato žádost mu nebyla nikdy doručena, jsou uvedeny jen obecně formulované pozemky v k. ú. X. Tato žádost byla pozemkovému úřadu účelově předložena až 7. 10. 2009 poté, co se se žalobkyně a další závětní dědici nedomohli těchto nemovitostí v dědickém řízení po J. M. B. Uplatněné nároky proto podle žalovaného jednoznačně prokazují, že žadatelé dle zákona o půdě žádali o vydání konkrétních nemovitostí ve vlastnictví A. K. a JUDr. J. B., které získali v dědickém řízení po J. B. Pozemek parc. č. X v k. ú. X, jehož původním vlastníkem byl J. M. B., a o němž pozemkový úřad rozhodoval rozhodnutím č. j. PÚ 1112/12 nebyl v žádostech podaných podle zákona o půdě mezi požadovanými nemovitostmi uveden. Z doložených uplatněných žádostí, z nichž vychází rozhodnutí pozemkového úřadu, má proto žalovaný za zcela nesporné, že žalobkyně o vydání pozemku parc. č. X ve stanovené lhůtě pozemkový úřad nepožádala a nárok na vydání tohoto pozemku podle zákona o půdě neuplatnila.
105. Z odůvodnění obou napadených rozhodnutí tak vyplývá, že žalovaný při svých úvahách vycházel primárně z toho, že v první žádosti ze dne 16. 4. 1992 ani v druhé žádosti ze dne 16. 4. 1992, a ani v žádosti ze dne 2. 12. 1992, nejsou uvedeny konkrétní pozemky, o jejichž vydání bylo rozhodnutím pozemkového úřadu č. j. PÚ 721/12 a č. j. PÚ 1112/12 rozhodováno. Žalovaný však ani v jednom z napadených rozhodnutí nevyložil, proč by skutečnost, že v těchto žádostech nebyly tyto pozemky specifikovány, měla znamenat, že žádost ze dne 2. 12. 1992 ve spojení s žádostmi ze dne 16. 4. 1992 nemohla být podkladem i pro zahájení řízení o jejich vydání. Žalovaný se totiž ani v jednom z napadených rozhodnutí vůbec nezabýval tím, že žádost ze dne 2. 12. 1992 obsahuje kromě výčtu pozemků také obecnou formulaci, že žalobkyně „*uplatňuje tímto podáním nárok na vydání zemědělského majetku.*“ Je přitom nesporné, že přesný výčet pozemků, jejichž vydání se žadatel na základě zákona o půdě domáhal, přitom povinnou náležitostí uplatnění nároku na základě tohoto zákona nebyl.
106. Ve vztahu k žádosti ze dne 26. 4. 1991 se pak žalovaný v rozhodnutí č. j. SPU 125006/2018 omezil pouze na konstatování, že tato žádost nebyla vyřízena, protože žadatelé nekomunikovali. Žalovaný se však vůbec nezabýval tím, že žádost ze dne 26. 4. 1991 nebyla vyřízena pouze Ministerstvem pro správu národního, tedy v rozsahu, v jakém se jejím prostřednictvím žadatelé domáhali peněžité náhrady v režimu zákona č. 403/1990 Sb., ani tím zda z jejího obsahu nevyplývá, že se jedná také o žádost podanou podle zákona o půdě a v jakém rozsahu mohl být případně touto žádostí nárok na vydání pozemků v režimu tohoto zákona uplatněn.
107. V případě žádosti ze dne 30. 4. 1991 se žalovaný omezil pouze na konstatování, že tato žádost byla předložena účelově až dodatečně, neboť nemá potvrzení o přijetí Ministerstvem pro správu národního majetku a Ministerstvo financí potvrdilo, že mu tato žádost nikdy nebyla doručena.
108. Na základě právě uvedeného je zřejmé, že žalovaný se v napadených rozhodnutí obsahem jednotlivých žádostí zabýval pouze velice stručně, a to ještě jen v případě první a druhé žádosti ze dne 16. 4. 1992 a žádosti ze dne 2. 12. 1992. Při posuzování jejich obsahu se navíc omezil na zhodnocení toho, že zda tyto žádosti obsahují specifikaci konkrétních pozemků, o jejichž vydání bylo rozhodnuto rozhodnutím pozemkového úřadu č. j. PÚ 721/12 a č. j.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

PÚ 1112/12, avšak zcela pominul, že konkrétní výčet pozemků nutnou náležitostí těchto žádostí nebyl. Žalovaný přitom v podstatě jen z absence jejich výčtu dovodil, že žalobkyně o vydání těchto pozemků nepožádala a že tedy řízení, v nichž bylo o jejich vydání rozhodováno, nebyla zahájena na základě podané žádosti.

109. Městský soud však po podrobném zhodnocení obsahu všech podaných žádostí dospěl k opačnému závěru, a sice že již samotná žádost ze dne 2. 12. 1992 byla podle názoru městského soudu z důvodů uvedených výše dostatečným podkladem pro zahájení řízení o vydání pozemků, neboť z jejího obsahu vyplývá, že se žalobkyně jejím prostřednictvím domáhala vydání veškerých pozemků, na které jí podle jejího názoru vznikl nárok.
110. Městský soud tedy uzavírá, že jak řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí pozemkového úřadu č. j. PÚ 721/12 i řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí pozemkového úřadu č. j. PÚ 1112/12 bylo zahájeno na základě žádostí, které lze považovat za žádosti podané podle § 9 zákona o půdě, a to před uplynutím lhůty 31. 1. 1993 vyplývající z § 13 tohoto zákona. Obě řízení proto považuje městský soud ve smyslu § 18 odst. 1 zákona č. 71/1969 Sb. za zahájená na základě návrhu a nikoliv z moci úřední (z vlastního podnětu správního orgánu). Rozhodnutí vydaná v těchto řízeních proto nelze považovat za nicotná z důvodu absence žádosti jako zákonného podkladu pro jejich vydání. Pozemkový úřad tedy vydáním rozhodnutí č. j. PÚ 721/12 a č. j. PÚ 1112/12 nepřekročil svoji pravomoc vyplývající z § 9 zákona o půdě a tedy ani meze dané čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, jež shodně určují, že státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.
111. Žalovaný otázku, zda byla v řízeních o vydání pozemků, podána žalobkyní žádost způsobilá být dostatečným podkladem pro zahájení takových řízení, posoudil nesprávně.
112. Městský soud pro úplnost dodává, že v žádosti ze dne 26. 4. 1991 (parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X) a v žádosti ze dne 30. 4. 1991 (parc. č. X, parc. č. X) jsou pozemky v k. ú. X, o nichž bylo rozhodováno rozhodnutím pozemkového úřadu č. j. PÚ 721/12 i jednotlivě specifikovány. V případě žádosti ze dne 26. 4. 1991 pak nebylo nijak zpochybňováno, že tato žádost podána byla a podle názoru městského soudu lze tuto žádost považovat za včas a řádně podanou i podle § 9 zákona o půdě. V případě žádosti ze dne 30. 4. 1991 existují o jejím podání jisté pochybnosti, avšak v tomto řízení nebylo prokázáno, že tato žádost nebyla podána. S ohledem na obsah čestného prohlášení ze dne 30. 7. 2012 lze pak rovněž tuto žádost považovat za včas a řádně podanou i podle § 9 zákona o půdě. Také žádost ze dne 26. 4. 1991 ve spojení s žádostí ze dne 30. 4. 1991 proto byla dostatečným podkladem pro zahájení řízení o vydání pozemků v k. ú. X, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím č. j. PÚ 721/12.
113. Právě uvedené platí v případě žádosti ze dne 30. 4. 1991 i ve vztahu k pozemkům v k. ú. X. Tyto pozemky jsou v žádosti ze dne 30. 4. 1991 sice vymezeny pouze druhově, avšak specifikace jednotlivých pozemků povinnou náležitostí žádosti podané podle zákona o půdě nebyla. Jelikož není pochyb o tom, že i pozemek parc. č. X byl součástí pozemků v nacházejících se v k. ú. X, které byly původnímu vlastníkovi J. M. B. odejmuty, byla žádost ze dne 30. 4. 1991 dostatečným podkladem i pro zahájení řízení o vydání pozemku parc. č. X v k. ú. X, o němž bylo rozhodnuto rozhodnutím pozemkového úřadu č. j. PÚ 1112/12.
114. Městský soud konstatuje, že rovněž pozemkový úřad se v rozhodnutích o vydání pozemků s otázkou podání žádostí podrobně vypořádal, to však není pro závěr městského soudu, že důvodem pro prohlášení nicotnosti těchto rozhodnutí nemohla být absence žádosti o

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

vydání pozemků jako důvodu pro zahájení řízení, zásadní. Rozhodující pro posouzení případné nicotnosti rozhodnutí č. j. PÚ 721/12 a č. j. PÚ 1112/12 totiž bylo v tomto ohledu zodpovězení otázky, zda při zahájení řízení pozemkový úřad nepřekročil svoji pravomoc tím, že by zahájil a vedl řízení podle § 9 zákona o půdě z moci úřední, tedy posouzení toho, zda byly řádně a včas podány žádosti, na jejichž základě bylo řízení možno zahájit, nikoliv posouzení tohoto, jakým způsobem se s touto otázkou v rozhodnutích č. j. PÚ 721/12 a č. j. PÚ 1112/12 pozemkový úřad vypořádal, neboť jak konstatoval Nejvyšší správní soud v bodě 31 rozsudku č. j. 1 As 150/2020 - 107 „*Případný nedostatek pravomoci správního orgánu (z důvodu absence žádosti) nelze následně zhojit v odůvodnění rozhodnutí ve věci, a to ani v případě, že závěry tohoto odůvodnění jsou logické a podložené alespoň do té míry, že nejsou zjevným excesem.*“ Městský soud přitom dospěl k výše uvedenému závěru, že pozemkový úřad svou pravomoc nepřekročil.

115. Pokud správní orgán ve svém rozhodnutí určitým způsobem posoudí bezvadnost či rozsah podané žádosti, nelze toto rozhodnutí následně prohlásit za nicotné jen na základě pouhého nesouhlasu nadřízeného správního orgánu s touto úvahou. Tím by totiž došlo k popření presumpce správnosti vydaného rozhodnutí. Následné prohlášení nicotnosti přichází v úvahu pouze v případě zjištění, že vůbec nebyla podána žádost, o niž správní orgán své rozhodnutí opřel, nebo pokud lze úvahy správního orgánu o bezvadnosti a rozsahu žádosti považovat za zjevně excesivní.
116. V dané věci nepřichází v úvahu prohlášení nicotnosti rozhodnutí pozemkového úřadu č. j. PÚ 721/12 a rozhodnutí č. j. PÚ 1112/12 z tohoto důvodu, že vůbec nebyly podány žádosti, o něž správní orgán svá rozhodnutí opřel. Městský soud se proto dále zabýval otázkou, zda nejsou úvahy pozemkového úřadu, které jej vedly k závěrům o bezvadnosti podaných žádostí a o rozsahu jimi uplatněného nároku, zjevně excesivní.
117. Jak vyplývá z odůvodnění obou rozhodnutí (vždy na straně 3) pozemkový úřad se ve svých rozhodnutích především opíral o žádost ze dne 2. 12. 1992, která byla doplněním předchozích žádostí a která obsahovala obecnou formulaci, že žalobkyně uplatňuje „*nárok na vydání zemědělského majetku*“. Pozemkový úřad na základě judikatury vrcholných soudů dospěl k závěru, že zákon nevyžadoval přesné označení požadovaných pozemků, a že lze tedy žádost posoudit jako žádost o vydání i těch pozemků, které nebyly žalobkyní výslovně uvedeny. Pozemkový úřad rovněž vycházel z čestného prohlášení žalobkyně ze dne 30. 7. 2012, a to jak ve vztahu k pozemkům v k. ú. X, neboť v něm žalobkyně uvedla, že žádala o vrácení veškerého majetku (strana 3 rozhodnutí č. j. PÚ 721/12), tak ve vztahu k pozemkům v k. ú. X, které sem byly převedeny z k. ú. X až po jejich konfiskaci, neboť žalobkyně v čestném prohlášení rovněž uvedla, že v době podávání žádostí na počátku devadesátých let nebyla schopna zjistit přesné označení pozemků, jichž se její tvrzený nárok týkal (strana 4 rozhodnutí č. j. PÚ 1112/12).
118. Městský soud nezpochybňuje, že se jedná o velmi vstřícný výklad obsahu podané žádosti, avšak tento výklad lze považovat za souladný s judikaturou Ústavního soudu týkající se posuzování žádostí podle § 9 zákona o půdě a restitučních předpisů vůbec. Ve světle této judikatury proto závěry učiněné pozemkovým úřadem ohledně žádosti ze dne 2. 12. 1992 nelze považovat za zjevně excesivní. Těmto závěrům obsaženým v pravomocných rozhodnutích o vydání pozemků tedy svědčí presumpce správnosti. Závěr o nicotnosti rozhodnutí pak rozhodně nelze opřít o pouhý nesouhlas se způsobem, jakým byla žádost původně posouzena. Za daných okolností by tedy prohlášení nicotnosti bylo namíste jedině tehdy, pokud by se ukázalo, že žalobkyně žádost ze dne 2. 12. 1992 vůbec nepodala, to však v nyní projednávané věci nijak zpochybňováno nebylo.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

119. Navíc, i kdyby neexistovala žádost ze dne 2. 12. 1992, bylo by třeba dospět k závěru, že dostatečný podklad pro rozhodnutí pozemkového úřadu poskytovaly dvě žádosti podané podle zákona č. 403/1991 Sb. k Ministerstvu pro správu národního majetku a rovněž z těchto žádostí pozemkový úřad ve svých rozhodnutích vycházel (vždy na straně 3). Jak již bylo podrobně shrnuto výše, žádost ze dne 26. 4. 1991 nepochybně podána byla a bylo v ní požádáno o část pozemků, jichž se týkalo rozhodnutí č. j. PÚ 721/12. Zbývajících pozemků se týkala žádost ze dne 30. 4. 1991. Tato žádost se rovněž týkala pozemků v k. ú. X, jichž se týkalo rozhodnutí č. j. PÚ 1112/12. O tom, zda byla druhá žádost podána, sice existují určité pochybnosti, avšak tyto pochybnosti pozemkový úřad ve svém pravomocném rozhodnutí vyřešil ve prospěch žalobkyně. Tomuto závěru pozemkového úřadu opět svědčí presumpce správnosti, kterou by bylo možné zvrátit jen jednoznačným prokázáním, že žádost ze dne 30. 4. 1991 podána nebyla, což však dosud stále prokázáno nebylo. Úvahy pozemkového úřadu o vzájemné rozpornosti sdělení Ministerstva financí č. j. MF-34096/2012/44 a č. j. MF-81434/2012/44 v případě otázky týkající se podání žádosti ze dne 30. 4. 1991, které pozemkový úřad uvedl v rozhodnutí č. j. PÚ 1112/12, lze považovat po provedeném dokazování jistě za nesprávné, z jejich nesprávnosti však nelze dovozovat, že žádost ze dne 30. 4. 1991 podána vůbec nebyla. Obě žádosti podané podle zákona č. 403/1990 Sb. tak také poskytovaly v souladu se závěry nálezů Ústavního soudu uvedenými v tomto rozsudku podklad pro rozhodnutí pozemkového úřadu o vydání pozemků a úvahy, které pozemkový úřad k těmto závěrům vedly, nelze ani z tohoto důvodu považovat za zjevně excesivní.
120. Rozhodnutí pozemkového úřadu rozhodnutí č. j. PÚ 721/12 a č. j. PÚ 1112/12 proto nelze považovat za nicotná ani z toho důvodu, že by pozemkový úřad žádosti ze dne 2. 12. 1992, ze dne 26. 4. 1991 a ze dne 30. 4. 1991 posuzoval zjevně excesivním způsobem.

IX. c. Pravomoc pozemkového úřadu k vydání rozhodnutí o vydání nemovitostí

121. Druhým důvodem nicotnosti rozhodnutí pozemkového úřadu o vydání pozemků měla být skutečnost, že žalobkyně nebyla oprávněnou osobou k jejich vydání podle § 4 odst. 2 zákona o půdě. Jak městský soud uvedl již výše, ze všech okolností případu se jeví jako nanejvýš pravděpodobné, že žalobkyně oprávněnou osobou nebyla. Tato skutečnost však může být pouze důvodem nezákonnosti rozhodnutí o vydání pozemků, nikoliv jejich nicotnosti. Nelze totiž směřovat pravomoc a působnost správního orgánu k rozhodování určitého druhu právních otázek na straně jedné a zákonnost jeho rozhodnutí v rámci této pravomoci a působnosti na straně druhé. Jelikož ustanovení § 77 odst. 1 správního řádu nerozlišuje pojmy pravomoc, působnost a věcná příslušnost a pro všechny tyto kategorie souhrnně používá pojem věcná příslušnost, bude soud dále užívat jen tento pojem.
122. Není pochyb o tom, že pozemkový úřad byl věcně příslušný k rozhodování o žádostech podle § 9 zákona o půdě. Rozhodnutí o vydání pozemků žalobkyni tedy spadala do věcné příslušnosti pozemkového úřadu. Samotná skutečnost, že pozemkový úřad zřejmě vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu, na jehož základě měl za to, že je žalobkyně oprávněnou osobou podle § 4 odst. 2 zákona o půdě, může způsobit pouze nezákonnost vydaných rozhodnutí (srov. Frumarová, K. *Nicotnost správního rozhodnutí*. Praha: Leges, 2014, s. 147). Rovněž Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 3. 2011, č. j. 9 As 73/2010 - 138, uvedl, že nedostatek či nesprávnost podkladů pro rozhodnutí jeho nicotnost způsobit nemůže, neboť „*tento nedostatek musí být právní, nikoli skutkový. Nedostatkem právního podkladu k vydání rozhodnutí tak byla vždy myšlena neexistence*

zákonného ustanovení, na jehož základě by správní orgán rozhodoval (za typické bylo považováno rozhodování podle již zrušeného právního předpisu [...]).“

123. Existuje několik rozhodnutí Ústavního soudu postavených na předpokladu, že pozemkový úřad měl pravomoc rozhodovat jen o vydání pozemků, které bylo materiálně možné vydat podle zákona o půdě. Jedná se především o nález ze dne 28. 3. 2000, sp. zn. I. ÚS 513/98, a na něj navazující nález ze dne 12. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 1759/09. Tato linie judikatury je ovšem překonaná nálezy Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2005, sp. zn. II. ÚS 539/02, a ze dne 13. 12. 2016, sp. zn. III. ÚS 3567/14. V nálezu sp. zn. II. ÚS 539/02 Ústavní soud, po posouzení věci plénem, omezil použitelnost závěrů nálezu sp. zn. I. ÚS 513/98 jen na výjimečné situace, kdy dojde k odepření spravedlnosti žadateli v důsledku negativního posouzení jeho nároků podle více restitučních zákonů paralelně. Na nyní projednávanou věc by tedy nález sp. zn. I. ÚS 513/98 mohl být aplikován jen tehdy, pokud by jinak hrozilo odepření spravedlnosti žalobkyni, což zjevně nenastalo. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 8. 2019, č. j. 6 As 65/2019 - 35, v bodech 7 až 10, potvrdil, že je třeba vycházet z nálezů Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 539/02 a sp. zn. III. ÚS 3567/14, a tedy že rozhodnutí pozemkového úřadu vydané podle § 9 odst. 4 zákona o půdě není nicotné, i když je jím rozhodnuto o pozemcích, na které se zákon o půdě materiálně nevztahuje, a to dokonce ani v případě, že by správní soud s věcným hodnocením pozemkového úřadu nesouhlasil. Jedná se o otázku zákonnosti takového rozhodnutí, kterou posuzuje obecný soud v řízení podle části páté občanského soudního řádu (srov. bod 12 rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 65/2019 - 35).
124. I kdyby však závěry nálezu sp. zn. I. ÚS 513/98 na nyní projednávanou věc aplikovány byly, mohly by vést jen k závěru o částečné nicotnosti rozhodnutí o vydání pozemků. Na základě uvedeného nálezu totiž bylo možné prohlásit za nicotné výroky rozhodnutí pozemkového úřadu o tom, že se určité pozemky žadateli nevydávají, neboť těmito výroky bylo rozhodováno o pozemcích, které nespádaly pod rozsah zákona o půdě. I kdyby tedy tyto závěry na nyní projednávanou věc byly aplikovány, bylo by na jejich základě možno prohlásit pouze nicotnost výroků rozhodnutí pozemkového úřadu, kterými některé pozemky žalobkyni vydány nebyly.
125. Hlavní spor se však vede o výroky rozhodnutí pozemkového úřadu, kterými pozemky žalobkyni vydány byly. V případě těchto pozemků však není pochyb o tom, že se jedná o pozemky způsobilé k vydání podle zákona o půdě, a tedy by rozhodnutí o jejich vydání nebylo nicotné ani při aplikaci nálezu sp. zn. I. ÚS 513/98. Nezákonnost rozhodnutí pozemkového úřadu není spatřována v tom, že by dané pozemky vůbec nebylo možné vydat podle zákona o půdě, nýbrž že k jejich nabytí nebyla oprávněna žalobkyně. Takovou vadu však judikatura Ústavního soudu za důvod nicotnosti nikdy nepovažovala.
126. Žalovaný a některé osoby zúčastněné na řízení dále odkazovali na závěry rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 3745/2011. V tomto rozsudku Nejvyšší soud jako soud civilní posuzoval v rámci předběžné otázky nicotnost rozhodnutí pozemkového úřadu o vydání nemovitostí podle zákona o půdě. Zde Nejvyšší soud skutečně dospěl k závěru, že pokud byly pozemky vydány neoprávněným osobám, bylo rozhodnutí pozemkového úřadu nicotné z důvodu nedostatku pravomoci. Jak vyplývá z aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu, tyto závěry však pro nyní projednávanou věc již nejsou použitelné.
127. Ve věci, v níž Nejvyšší soud rozhodoval rozsudkem sp. zn. 28 Cdo 3745/2011, byla předmětem posuzování civilních soudů otázka nicotnosti rozhodnutí pozemkového úřadu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

vydaného dne 22. 11. 1999. Toto rozhodnutí tedy bylo vydáno na rozdíl od napadených rozhodnutí ještě před účinností správního řádu a jak také Nejvyšší soud v tomto rozsudku nepoměl uvést „před nabytím účinnosti nového správního řádu (tj. zákona č. 500/2004 Sb., účinného od 1. 1. 2006) absentovalo v dřívější právní úpravě ustanovení, které by pojednávalo o nicotnosti individuálního správního aktu (správního rozhodnutí) a umožňovalo jej prohlásit za nicotný“, a v tomto případě proto „žalobci nemohli v době vydání rozhodnutí pozemkového úřadu (22. 11. 1999) využít žádný právní prostředek k napadení tohoto rozhodnutí, ať již proto, že byli v restitučním řízení podle všeho opomenuti, nebo proto, že to zákonná úprava neumožňovala. Platí to nejen o zde analyzovaném postupu ve směru dosažení deklarace nicotnosti správního rozhodnutí, ale i o žalobě proti rozhodnutí pozemkového úřadu podle části páté o. s. ř. (§ 244 a násl. o. s. ř.).“ Právě v těchto případech, jak uvedl Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 28 Cdo 3745/2011 připouští judikatura „oprávnění soudu posuzovat v civilním řízení nicotnost správního rozhodnutí jako předběžnou otázku.“

128. V nyní posuzovaném případě však byla rozhodnutí o vydání pozemků vydána dne 13. 12. 2012 a dne 27. 12. 2012, tedy v době, kdy již lze prohlásit nicotnost rozhodnutí správního orgánu i v řízení podle správního řádu. K přezkoumání takového rozhodnutí jsou dle ustálené judikatury zvláštního senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů i Nejvyššího správního soudu příslušné správní soudy.
129. Nejvyšší správní soud se otázkou podmínek aplikovatelnosti závěrů uvedených v rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 3745/2011 ve vztahu k rozhodnutím vydaným po 1. 1. 2006 v řízení před správními soudy zabýval v rozsudku ze dne 29. 11. 2019, č. j. 9 As 188/2018 - 52 (body 23 a 24). Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku dospěl k závěru, že skutkové a právní okolnosti případu posuzovaného Nejvyšším soudem byly právě z důvodu, že v tomto případě bylo příslušné rozhodnutí pozemkového úřadu vydáno již v roce 1999, tedy ještě před účinností správního řádu, natolik odlišné, že tento rozsudek nelze chápat jako použitelný v případě rozhodnutí vydaných již za účinnosti správního řádu, kdy již existují procesní nástroje přímo k prohlášení nicotnosti správních rozhodnutí. Dále Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 9 As 188/2018 - 52 zdůraznil, že velmi podobnou otázku již posuzoval ve svém rozsudku č. j. 6 As 65/2019 - 35, v němž byl předmětem přezkumu rozsudek městského soudu, jímž městský soud zamítl žalobu na prohlášení nicotnosti rozhodnutí pozemkového úřadu týkajícího se rozhodnutí pozemkového úřadu o určení vlastnictví k nemovitosti podle § 9 odst. 4 zákona o půdě, přičemž Nejvyšší správní soud dovodil, že takové rozhodnutí nemůže být nicotné, neboť se v dané věci jedná o otázku zákonnosti rozhodnutí, kterou může posoudit civilní soud v řízení podle části páté o. s. ř. S odkazem na rozsudek č. j. 6 As 65/2019 - 35 pak Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 9 As 188/2018 - 52 uzavřel, že posuzovaná otázka již byla Nejvyšším správním soudem judikatorně vyřešena a Nejvyšší správní soud nenalezl žádný důvod pro to, aby se od se jejího řešení odlišil.
130. Závěry rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 3745/2011 tedy nemohou ve světle výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu, kterou je městský soud jako správní soud primárně vázán, obstát, jelikož Nejvyšší správní soud ve své judikatuře svůj závěr, že rozhodnutí pozemkového úřadu vydaná podle § 9 odst. 4 zákona o půdě za účinnosti správního řádu (tedy od 1. 1. 2006) nejsou nicotná, i když jimi bylo rozhodován o pozemcích, na které se zákon o půdě materiálně nevztahuje, neboť se jedná se o otázku zákonnosti takového rozhodnutí, kterou posuzuje soud v řízení podle hlavy páté občanského soudního řádu, opakovaně potvrdil.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

131. Jak bylo vyloženo výše, rozhodnutí správního orgánu týkající se právní otázky, která spadá do jeho věcné příslušnosti, přitom zkrátka nemůže být prohlášeno za nicotné jen proto, že v dané věci nebyly dostatečně zjištěny relevantní skutkové okolnosti nebo tyto okolnosti byly vadně právně posouzeny.
132. Soud tedy uzavírá, že rozhodnutí pozemkového úřadu o vydání pozemků byla vydána v rámci jeho pravomoci, respektive věcné příslušnosti a ani z tohoto důvodu nemohou být nicotná.
133. Žalovaný při ústním jednání před městským soudem uvedl jako další důvod nicotnosti rozhodnutí o vydání pozemků skutečnost, že v podaných žádostech byly uplatněny společné nároky žalobkyně, F. Č. a Š. F., avšak rozhodnutími o vydání pozemků bylo rozhodnuto pouze o žádosti žalobkyně. Žádosti, tak jak byly podány, proto nemohly být podle názoru žalovaného podkladem pro zahájení řízení, v nichž byla tato rozhodnutí vydána, neboť v těchto rozhodnutích mělo být rozhodnuto o žádosti všech žadatelů.
134. Jak vyplývá z odůvodnění napadených rozhodnutí, žalovaný přistoupil k prohlášení nicotnosti rozhodnutí o vydání pozemků, neboť dospěl k závěru, že nebyla podána žádost, na jejímž základě by mohla být řízení, v nichž byla rozhodnutí o vydání pozemků pozemkovým úřadem zahájena a že žalobkyně nebyla osobou oprávněnou k vydání pozemků, o jejichž vydání pozemkový úřad rozhodoval. Z odůvodnění napadených rozhodnutí tak nevyplývá, že by důvodem pro prohlášení nicotnosti bylo rovněž to, že žalobkyně, F. Č. a Š. F. podávali žádosti o vydání pozemků společně a že v rozhodnutí o vydání pozemků mělo být rozhodnuto o nárocích všech žadatelů.
135. Městský soud předně konstatuje, že dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že odůvodnění rozhodnutí nelze doplňovat a jeho případné nedostatky tak zhojit až ve vyjádření k žalobě, nebo dokonce během jednání před soudem. Předmětem přezkumu soudu je rozhodnutí správního orgánu, soud proto při svém rozhodování vychází výlučně z odůvodnění rozhodnutí, které přezkoumává (srov. analogicky rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003 - 58, či ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71).
136. Proto nad rámec svého rozhodnutí městský soud uvádí, že takový důvod by nicotnost rozhodnutí o vydání pozemků založit nemohl. Z žádného ustanovení zákona č. 71/1967 Sb. ani zákona o půdě nevyplývá, že by více osob nemohlo učinit podání prostřednictvím jedné listiny, a to i ve vztahu k více pozemkům (fakticky tedy své nároky subjektivně a objektivně kumulovat). Žádné zákonné ustanovení ani nevylučuje, že by na základě podání učiněného více osobami, nemohlo být zahájeno několik řízení, a to ve vztahu ke každé osobě samostatně, ve kterých by byla vydána samostatná rozhodnutí, nebo že by takové podání nemohlo být podkladem pro zahájení řízení, v němž bude rozhodováno prostřednictvím několika rozhodnutí vydaných vždy zvlášť ve vztahu ke konkrétní osobě.
137. Obsahem žádostí podaných společně žalobkyní, F. Č. a Š. F. bylo uplatnění nároku na vydání pozemků dle zákona o půdě. Nejméně ve vztahu k žalobkyni přitom byly podané žádosti dostatečným podkladem pro zahájení řízení a k vydání rozhodnutí o vydání pozemků byl pozemkový úřad věcně příslušný. Rozhodnutí o vydání pozemků nelze považovat jen z tohoto důvodu za vnitřně rozporná, neboť je z nich zřejmé o jaké (části) předmětu řízení pozemkový úřad těmito rozhodnutími rozhodl, rozhodnutí nejsou ani právně či fakticky neuskutečnitelná, jelikož jimi byly žalobkyni vydány konkrétní pozemky, resp. bylo rozhodnuto, že se jí určité pozemky nevydávají. Nedostatkem

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

takového postupu pozemkového úřadu by například mohlo být, že by pozemkový úřad při vydání několika rozhodnutí ve věci opomněl o nějakém uplatněném nároku uplatněném prostřednictvím společné žádosti rozhodnout, to by ve svém důsledku pouze znamenalo, že v tomto rozsahu by řízení dosud nebylo skončeno, avšak tato skutečnost by se nijak nedotýkala rozsahu práv a povinností stanovených v rozhodnutí o vydání pozemků, jejichž nicotnost byla prohlášena napadenými rozhodnutími. Postup pozemkového úřadu spočívající v tom, že pozemkový úřad vydal na základě společné žádosti více žadatelů rozhodnutí o vydání pozemků, která se týkala jen žalobkyně, místo aby rozhodl jedním rozhodnutím o celém obsahu žádosti vůči všem žadatelům, tedy nemohl být důvodem nicotnosti rozhodnutí o vydání pozemků.

X. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

138. Soud napadená rozhodnutí zrušil pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.
139. Soud považuje za potřebné zdůraznit, že zákonnost rozhodnutí pozemkového úřadu o vydání nemovitostí žalobkyni bude posuzována Obvodním soudem pro Prahu 3 a Obvodním soudem pro Prahu 10 v řízeních podle části páté o. s. ř. Právě v těchto řízeních bude prostor pro definitivní vyřešení otázky, zda bylo vlastnictví žalobkyně k dotčeným pozemkům rozhodnuto v souladu se zákonem, nebo nikoliv. Pokud jde o rozhodnutí č. j. PÚ 1112/12, které se týká pozemků v katastrálním území X, nebude toto rozhodnutí účinné ani po právní moci tohoto rozsudku městského soudu, neboť jeho účinnost byla pozastavena usnesením Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 5. 3. 2013, č. j. 16 C 62/2013 - 17.
140. Podle § 104 odst. 3 s. ř. s. městský soud rozhoduje i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.
141. V případě žalobkyně je výrok o nákladech řízení odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něž má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů ten účastník, který měl ve věci úspěch. V nyní projednávané věci byla plně úspěšná žalobkyně. Její náklady tvoří jednak zaplacené soudní poplatky v celkové výši 6 000 Kč a dále odměna advokáta za osm úkonů právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tedy dvakrát příprava a převzetí právního zastoupení, dvakrát podání návrhu ve věci samé, a podání repliky k vyjádření žalovaného ze dne 8. 8. 2018 (to vše před spojením věci unesením č. j. 10 A 64/2018 - 91) a dále vyjádření ke kasačním stížnostem osob zúčastněných na řízení ze dne 19. 5. 2020, vyjádření ke kasační stížnosti žalovaného ze dne 17. 6. 2020 a účast na jednání dne 15. 7. 2021. Podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí výše odměny za jeden úkon právní 3 100 Kč (8 x 3 100 Kč = 24 800 Kč). Náhrada hotových výdajů pak dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu tvoří 300 Kč za každý úkon (8 x 300 Kč = 2 400 Kč). Odměna advokáta tak činí 27 200 Kč a DPH ve výši 21 %, celkem tedy 5 712 Kč. Spolu se soudními poplatky tedy žalobkyni na náhradě nákladů řízení náleží 38 912 Kč.
142. Osoby zúčastněné na řízení I., V., XI. a XII. podali proti prvnímu rozsudku městského soudu v této věci č. j. 10 A 64/2018 - 262 kasační stížnosti, kterým Nejvyšší správní soud vyhověl, a rozsudkem č. j. 1 As 150/2020 - 107 rozsudek městského soudu č. j. 10 A 64/2018 - 262 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podá-li kasační stížnost osoba

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

zúčastněná na řízení, stává se vedle žalobce a žalovaného účastníkem řízení před Nejvyšším správním soudem. Proto je i v jejím případě nutno o nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodnout ve smyslu procesní úspěšnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Pro rozhodnutí o tom, komu má být povinnost náklady řízení osoby zúčastněné na řízení, která byla v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšná, musí soud uvážit, či pozici kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení fakticky podporovala, tedy na které straně sporu osoba zúčastněná na řízení s ohledem na obsah své kasační stížnosti stála (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2010, č. j. 2 As 15/2009 - 242).

143. Rozsudkem č. j. 10 A 64/2018 - 262 městský soud žalobě vyhověl, napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Proti tomuto rozsudku brojil kasační stížností jak žalovaný, tak osoby zúčastněné na řízení I., V., XI. a XII. V tomto případě se tedy osoby zúčastněné na řízení I., V., XI. a XII. stejně jako žalovaný domáhaly zrušení rozsudku městského soudu, který vyhověl žalobkyni a zrušil napadená rozhodnutí žalovaného. Je tudíž nepochybné, že v řízení o kasační stížnosti stály osoby zúčastněné na řízení I., V., XI. a XII. zjevně na straně žalovaného.
144. Kasační stížnost osoby zúčastněné na řízení XI. byla výrokem II. rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 150/2020 - 107 odmítnuta, osoba zúčastněná na řízení XI. tak v řízení o kasační stížnosti úspěšná nebyla a náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti jí proto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nenáleží. Kasační stížnosti osob zúčastněných na řízení I., V. a XII. stejně jako kasační stížnost žalovaného úspěšné byly a v této fázi řízení tedy byly osoby zúčastněné na řízení I., V. a XII. stejně jako žalovaný procesně úspěšné. V projednávané věci však nakonec byla úspěšná žalobkyně a osobám zúčastněným na řízení I., V. a XII. proto stejně jako žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nenáleží.
145. Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných jí může soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení.
146. Osobám zúčastněným na řízení V., XI. a XII. nebyla v řízení soudem uložena žádná povinnost, proto jim také nárok na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 5 věty první s. ř. s. nevznikl.
147. Osoba zúčastněná na řízení I. navrhla, aby jí byla přiznána náhrada nákladů řízení nejen proto, že byla úspěšnou stěžovatelkou v řízení o kasační stížnosti, ale rovněž proto, že jsou v této věci podle jejího názoru dány důvody zvláštního zřetele hodné, neboť přestože si je žalobkyně vědoma tohoto, že rozhodnutí o vydání pozemků jsou nezákonná, opakovaně se v soudních řízeních snaží domáhat svého práva, o kterém ví, že jí nepřísluší, a ze strany žalobkyně se tak jedná o zneužití práva.
148. Také v případě, že soud rozhoduje o náhradě nákladů řízení na základě existence důvodů zvláštního zřetele hodných je povinen své rozhodnutí odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2018, č. j. 10 As 116/2018 - 71, nebo nález Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2015, sp. zn. II. ÚS 3210/14).
149. Pojem „*důvody zvláštního zřetele hodné*“ představuje typický neurčitý právní pojem, jemuž je třeba přisuzovat takový význam, který nejlépe odpovídá povaze, smyslu a účelu ustanovení, v němž je upraven (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

2010, č. j. 2 Afs 64/2009 - 109). Zneužitím práva se rozumí situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti. Takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004 - 48). Z uvedeného je zřejmé, že i účelové podání žaloby s cílem nikoliv dosáhnout ochrany svých práv, ale způsobit někomu jinému újmu by naplňovalo znaky zneužití práva a v případě, že by bylo evidentní, že takový návrh nemůže být úspěšný, by bylo možno hovořit i o šikanózním charakteru takové žaloby. Zneužití práva podáním účelové nebo šikanózní žaloby, jejímž cílem je někoho poškodit a nikoliv dosáhnout ochrany svých práv, bylo jistě možno podřadit po pojem *důvod zvláštního zřetele hodný* ve smyslu § 60 odst. 5 věty druhé s. ř. s.

150. Z podané žaloby ani následného jednání žalobkyně však nevyplývá, že by cílem podané žaloby ze strany žalobkyně bylo snaha působit újmu třetím osobám. Žalobkyně v tomto řízení brojí proti rozhodnutí žalovaného, jímž prohlásil rozhodnutí o vydání pozemků za nicotná, protože je považuje za vydaná v rozporu se zákonem. Žalobkyně se tak v tomto řízení nesnaží domáhat svého práva, které jí nepřísluší, neboť předmětem tohoto řízení není přezkum zákonitosti rozhodnutí, jimiž práva k vydaným pozemkům nabyta, tento přezkum, jak je již uvedeno výše, probíhá v řízeních podle části páté o. s. ř. Žalobkyně, navíc byla v nyní projednávané věci úspěšná, ani z toho důvodu tedy nelze žalobkyni podanou žalobu považovat za šikanózní.
151. Soud tedy neshledal, že by jednání žalobkyně spočívající v zahájení a vedení tohoto řízení bylo důvodem zvláštního zřetele hodným, pro který by bylo možno osobě zúčastněné na řízení přiznat náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 5 věty druhé s. ř. s. V tomto řízení nebyla osobě zúčastněné na řízení I. uložena ani žádná povinnost, proti jí nevznikl ani nárok náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 5 věty první s. ř. s.
152. O nákladech řízení osob zúčastněných na řízení II. až IV., VI. až X a XIII. bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 60 odst. 5 věty první s. ř. s. Žádné z těchto osob v nyní projednávané věci nebyla v postavení účastníka řízení o kasační stížnosti a v řízení jim ani žádná povinnost soudem uložena nebyla.
153. Ze všech shora uvedených důvodů proto soud o rozhodl výrokem o nákladech řízení osob zúčastněných na řízení tak, že žádná z osob zúčastněných na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení za níže uvedených podmínek. Kasační stížnost je podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. v rozsahu otázek, které byly již vyřešeny předchozím rozhodnutím Nejvyššího správního soudu v této věci, přípustná jen tehdy, pokud stěžovatel tvrdí, že se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V rozsahu, v němž není přípustná kasační stížnost, je přímo proti tomuto rozhodnutí přípustná ústavní stížnost (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. III. ÚS 926/19).

Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 15. července 2021

JUDr. Ing. Viera Horčicová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.